Թիւ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 43 — ՄԱՐՏ 23/4 ԱՊՐԻԼ 1898 — 13 ՉԻԼԳԱՏԷ 1315 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

درسعادت غلطه‌ده (قاسیس) غزتهسی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որեւիցէ զուրիւն պէտք է ուղղել
ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, Գնպաթիա, Նուրասմանիէան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "MASSIS,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ՄԱՍԻՍ

ՕՐԱԹԵՐԹ
Քաղաքական եւ Ազգային

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գոյոյ եւ զաւառներու համար տարեկան. 140 Գրշ.
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» » » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստի մարկ կ'ընդունուի, 115 դրուշի մարկը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական դիրքատոմսի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՄԵՐ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ ԹԱՑԱՒԻՆ ԹԻՒԸ

Ինչպէս Շաբաթ օր խոստացանք, այսօր կը հրատարակենք Հիւանդանոցի օգտին հրատարակելիք Մ-ի բացառիկ թիւին առթիւ Ռոստոմեանէն ղրկուած նուիրատուներու Ա. Ցանկը.

Ղրշ.

Տ. Բարդղղիմէոս Վրդ. Պալճեան 10
Պատուելի Յ. Տեր Սահակեան 10
Տ. Գարեգին Ռիզ. Եւմէեան 10
Տեարք
Մ. Գրիգոր Ցակոբովիչ 40
Ղազար աղա Ցակոբեան 5
Մ. Ցակոբ Գալստեան 20
Մ. Հայրապետ Մալաքեան 20
Սարգիս Դ. Ցակոբովիչ 20
Ռոն 20
Ռատուր Բաբազեան 25
Սիմոն Համլեան 20
Սիմոն Գիւրեղեան 20
Տէր. Նեխերուզեան 20
Գեորգ Պզտիկեան եւ Խ.Շաբերնեան ընկ. 20
Նարս 10
Միխայէլ Աւետեան 10
Ցակոբ Բալավատեան 10
Թադեոս Պէգիրեան 10
Մովսէս Հ. Մալաքեան 10
Գրիգոր Մխիթարեան 10
Սարգիս Զէյթլեան 10
Գաբրիէլ Պիւրեան 10
Թէփլիկեան Եղբարք 10
Մ. Կարապետ Տէմիրեան 16
Կարապետ Բօսանեան 10
Ցակոբ Բօսանեան 10
Կարապետ Ազգերեան 10
Կարապետ Նէվռուզեան 10
Գրիգոր Անեանեան 10
Ց. եւ Լ. Թարամճեան Եղբարք 10
Պետրոս Տատուրեան 10
Պօղոս Կ. Համլեան 10
Մ. Յարութիւն Ճիզմէճեան 10
Յովհաննէս Բաբազեան 10
Գրիգոր Դեղինեան Եղբարք 10
Պօղոս Ս.Քարաբերանեան Մպիտարեան 10
Գումար 486
Մեր նախորդ ցանկերուն գումարը 3495
Ընդհանուր 3981

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Ի հարկէ գոհութեամբ միայն պիտի կրնանք արձանագրել Կրօն. Ժողովի վերջին Որոշումներէն մին, որ գիտուած է անչուշտ «Մասիս»ի չորեքշաբթի օրուան թերթին մէջ.

Կրօն. Ժողովը ուշադրութիւն դարձնելով իր խորեալ մեծամտութեան նկատմամբ հրապարակ եւած դիտողութեան, անցեալ երեքշաբթի օրուան իր Զատկական արձակուրդի գումարման մէջ որոշած է, ուշ թէ կանուխ, տարաբեր առնել վերջապէս կարգ մը բնական անպատեհութեանց՝ որ կրնան ծագիլ մեծամտութեանէ նիստ չգաղթելէ։ Հրաժարականի կամ յաւելեալներու բացակայութեան պատասխանատուներուն տեղ, որ այժմ հինգ են, փափաքած է նոր եղող ընտրութիւնը կատարել տալ օրէնաւոր եղանակով, և այս մասին Ս. Նախագահն ալ հանձնարարած է իրեն։

Խնդիր Ժողովը, որ նոյնպէս գիտած է հարկաւ իր Կրօնական կեանքի կիսկատարութիւնը, պիտի յանձնէ անշուշտ իր Ս. Նախագահին պարտ ու պատշաճը գործադրել՝ լրացնելու համար Կրօն. Ժողովի ամբողջութիւնը, ա՛լ Զատկական արձակուրդէն յետոյ ի հարկէ, վասն զի նոյն իսկ վերջին ուրբաթի ը խնդրն փողով չկրցան գումարուիլ՝ եկեղեցական անդամակիցներու գրեթէ ամբողջին բացակայութեան պատճառաւ։

Մեր տեսութեամբ՝ կարելի է համագումար Ժողովով եռապատիկ ցանկ մը պատրաստել ընտրելիներու, և այդ ցանկին վրայ ձեռնհաս Ժողովականներուն կատարել տալ օրէնական քուէարկութիւնը նամակով, ինչ որ արդէն սկզբամբ ընդունուած է հաւնութեանական քուէարկութեանց առթիւ։ Անելոյդ է դիտել տալ թէ Վարչական Ժողովի մը պակասեալ անդամներուն տեղ նորերու ընտրութեան դործադրութիւնը, ինչպէս տեղի ունեցած է շատ անդամ, կարծիքի փոխանակութեան պէտք չունի, և Ս. Պատրիարքը Հոր իրաւասութեան վերաբերեալ խնդիր մին է միայն։

Բայց Կրօն. Ժողովի այս ինքնաճանաչութիւնէն զատ, որ վերջապէս նշանակելի արարագոյ մին էր մեր «Շաբաթական Նօթեր»ուն մէջ, կամայ ակամայ — թէպէտ քիչ մը կարմրելով — պիտի յիշենք Պ. Յաճը-դիզի ժամկէտն ու մեխթարը, Թագ. Խորհուրդին ու եկեղեցիին մէկ քանի օր փակ մնալը, և պիտի անցնինք շատով դէպ ի Հիւանդանոցի կից Արհեստանոցը։ ուր պատահած վերջին միջադէպին համար՝ ինքզբեզ յետոյ վարչական Ցանձնաժողովէն որ, եթէ անհրաժեշտ չէ, ուրիշ ժամանակ տնանկ կատակներ ամենեւին տեղի չունենան ազդային հասատատութեան մը մէջ — ինչ որ վերջէն բացատրութիւն հրապարակել տալի օգտակար է — պիտի երթանք ծոլու. Ճամբով դէպ ի Ռոստոմ, և մեր խնդակցութիւնը յայտնելով երկուս վարժարանի վերաբացման մասին... խեղճ ուսանողներուն՝ պիտի յանձնարարենք իրենց որ երբեմն երբեմն «Տէր ողորմեա» ըսեն, հոգ չէ, կրթական գործին տեսակատեսութեան և մեծ ու միջակ ազգներուն հոգեկան խաղաղութեան համար, որպէս զի Վիճակին նորընտիր Առաջնորդ Հայրն ալ ժամ առաջ կարենայ գալ հանդարտ պատով գործի սկսելու վիճակի մէջ, և միտքը չփոխել եղելոյզատացման համար էջմիածին ուղեւորելու նպատ, մինչեւ որ դպրոցական վէճերը դադրին իր սիրելի հօտին կեդրոնը, պատեհ ժամանակին օգտուելով առանց մեղադրանքի։

Ռոստոմեանէն վերադարձին՝ քիչ մը պիտի զբաղինք կարծեմ Ռ. Էղնայեանի կատակով, որ իր տեսակին մէջ առաջին՝ կը գերազանցէ նաեւ Եիւզբաշեանի ծանուցեալ կատակը։ Վասփորի ափանքին համար կատեներու հինգերորդ տեսակն է այս Էգնայեան կատակը։ Հանդուցեալին անմոռանալի ժառանգորդները կարծեր են, կամ ուզեր են կարծել թէ երեսնց եղբայրը չէ որ տուն մը կոտակած է Գալատիոյ եկեղեցիին — մանաւանդ փոխարէնը կանխաւ առնելով գրեթէ — այլ Գալատիոյ եկեղեցին է որ կոտակ ըրած է տունը իրենց եղբօր, և հիմայ մեռեալը չփոխելով՝ կենդանի եկեղեցիէն կը պահանջեն բան մեռեալին կարծեցեալ իրաւունքը։

Մենք պիտի ըսենք մէկ խօսքով թէ, որպէս զի իրենց պահանջումը օրինաւոր համարուի ուր որ ունկ է, նախ պէտք է որ Գալատիոյ եկեղեցին վախճանի և յետոյ իրենց եղբայրը վերակենդանանայ։ ապա թէ ոչ՝ հանդերձեալ զատաստանին պիտի թողուի այս գործը։

* * *

Վերջապէս երեւան կ'ելլեն Ճապոն-Պարահիսարի նոսկին խարդաւոր Տեղապահին անխորհուրդ էջերը։ Անցեալ շաբթու 50 ոսկինոց մը փրբցուցին մարդուն ձեռքէն «ի վերայ յիսուն ոսկւոյ,» որ ոսկէ առաջ փրբցուած էր առ հաչիւ։ Կ'ըսեն թէ երբ եկեղեցականները ոսկի վճարեն, ընչաքաղները կը նախանձին։ բայց ատանաներն ալ չպիտի նախանձին կարծեմ այս Ա. վարդապետի վճարումներուն համար։ Կարօտեալները անօթի թողուլ՝ ինքը 7 ոսկիի խաղուն խաղ է և 22 ոսկի ամնական աւելի է եղեր։ Ապրի մեռ։ Հոմանութիւնն ալ այսչափ կընայ բլլալ... որպէս թէ Ջանվէլի ներբին տանմանեաներուն վրայ բլլայինք։

Զօրաքարոզութեան ատանի նոր կոլոլի օրինակներ շատ ու շատ տեսնուած են մեր մէջ։ բայց յանցանքը մեր է որ չենք գիտցած պատեհ մեզապարանքը, ինչպէս որ չենք ուզած յաճախ վարձատրել աշխատանքը անձնդիր հովիւներու։ շատ ու քանիներ՝ երախտագիտութիւն մին ալ յայտնած չենք շատերուն։

Կը սպասենք, և մեծ իրաւամբ կարծեմ, քենիչ Ցանձնախմբի տեղեկագրին հրատարակութեան։ Անոնց թէ մեզատ՝ հատարակութիւնը պէտք է վերահատ բլլայ վարդապետին հովանական պաշտօնավարութեան պարագանեաներուն, և հանրութեան կարծիքը պէտք է ճշդէ պատասխանատուութեանց բաժինները, եթէ մեկէ աւելի անձերու կը վերաբերին։

Կարծեմ թէ չպիտի կենայ ներս՝ որ այս վարդապետ եկեղեցականն ալ Կրօն. Ժողովի Պրոպատիկէին մէջ լուսայ մաքրվ, իր։ ։ ։ էները։

* * *

«Ընթերցողաց յուշոյ» ։ ։ ։ բայց ոչ այն սատակներէն որ, Սոգոմոնի կամ Սիրաք նահապետի օրերէն մնացած, անապատ նիթի կը պարգեւեն մեր քարոզիչներէն մեկ մասին թեմական հոգեշունչ ճարտարիսօսութեան։ Ոչ, մեր լսած առակը բոլորովին թարմ է, ատատուածպանական նորամեկ վարդապետութիւն մը, մեկնութիւն մը վերջապէս՝ ոչ չէր լսուած կիւրեղ Ագեքսանդրիայ Հայրապետի ժամանակէն սկսեալ մինչեւ։ ։ ։ վերջին թեր կիրակի օր, ժամ 3½։

Իր անցեալ փառքին վրայ ողբացող դիւղի մը եկեղեցիին մէջ՝ իր ներկայ վիճակին վրայ փսփսալու եկեղեցական մը պիտի խօսի, մեկ ըսեք։ «Այ ողբ ողբեցէք։ երբ ոչ ողբիք։ և պանէք։» Քարոզիչը մեկնարանելով Յիսուսի այս խօսքը՝ կ'ըսէ. «Այս ազգը ուրիշ կերպով չի կրնար կրթուիլ — ըսել ուզեր է եղեր Յիսուս Եկեղեցիներուն համար — բայց եթէ աղօթքով և պահքով։» Իրաւ։

Միամիտ մեկնիչներ պարապ տեղը կարծեր են ուրիշներ թէ Յիսուսի յիշած «ազգ»ը երկրագնդիս մանկութիւնի վրայ բնակութիւն չէր հաստատած, այլ քանի մը բիւրամէջ խարերը, Ամերիկի հովին մէջ կամ Սաիւս գետի ափունքը, և ատոնց ետեւն լեգէոնները կը հանէր երկրիս մանկութիւնի վրայ ասոր անոր վրէժ մնալու համար։ Գործը սակայն այսպէս չէ եղեր։ այն յիշատակուած «ազգ»ը Գալատիոյի ժողովուրդն է եղեր, որ ազօթքով և պահքով բարձրանալու յոգոր կը լսէր Յիսուսէն։

Հմտագոյն ատատուածպանները թողլով այս խորունկ մեկնաբանութիւնը վերաբերեալ, որ նորանշան յայտնութիւն մը կը թուի բլլալ, մենք յիշենք հոս միայն քարոզին ունկնդիրներէն մէկուն բացագանչութիւնը, երբ եկեղեցիէն դուրս կելլէր։ «Երանի քեզ, ով զիս զ, որ քարոզիչ ունիս մանչուկ։»

ԱՐՏ.

ԷՆԿԻԵՒՐԻԷՆ ՆԱՄԱԿ

ԷՆԿԻԵՒՐԻԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

Կուսակալութիւնը կը տարածուի Փոքր Ասիոյ արեւմտեան կողմը, շրջապատուած հիւսիսէն Դարդանելի, արեւելքէն Սեբաստիոյ, հարաւէն Սամսունի, և Գոնիայի, արեւմուտքէն Պրուսայի կուսակալութիւններով։ Ունի 90,000 քիլոմէթր տարածութիւն, ընդ. ամէնը 5 գաւառակ (սանճակ) 21 գիւղաքաղաք (գազա) 18 աւան (նահիյէ), և 2765 գիւղ (գալիյէ)։ Հողը ամէն կողմ արգաւանդ բլլալուն բարեբաստ զատի վերաբերեալ ամէն բերք առատ կը հասնի։ առողջ կլիմայ մը ունի և ուռոդիչ ընդարձակ գետեր, եղէգնուտ որսատեղեաներ, քանի մը տեսակ ադամանդներ, կաւահանքեր, մանաւանդ հանքայնի ջուրեր որոնց մէջ նշանաւորագոյններն Եէնիջէի քաղաքին 15 ժամ հեռաւորութեամբ Սկյ ջերմուկեր, ամէն քիչ հեռու կազային Պիշի ջուրը և նոյնպէս շատ կոպմեր զանազան տեսակներ և տարատեսակ հանար պաղ տաք ջուրեր։ բնակիչները կը հաշուուին մօտ 840,000։

ԲԱԼԱՔԸ

Էնկիւրի՝ տասնմէկերը Անկոր կը կոչուէր ու հնագոյնէ Անկիւրա և Էնկիւրի յայտնի չէ թէ երբ եղաւ հիմնադրութիւնը այս պատմական քաղաքին։

Պարզ նայուածք մը բաւական է զուշակելու համար Էնկիւրիի ամենամեծ քաղաք մը բլլալը։ Ամէն կողմ կը նշմարուին բարձրացած չէնքերու մնացորդներ։ յունարէն ու լատին հատակագրեր յիշատակարաններ յաճախ անրնթեռնելի, մասնաւորապէս տուներ, ցցագլուխներ։ Բերդին վերեւիսարը կոչուած մասին մէջ կը նշմարուին բարձրադիր կամարներ։ ատենով գատաւանն ատեն պեղումներով գտնուած այրեր, ընդարձակ ճանապարհներ ոլորք հնութեան յայտնի նշաններ կու տան։ Գտնուած են նոյնպէս տաճարներ ու կիսարձաններ, դրամներ ալ Օգոստոսի պատկերով։

Հին Անկիւրիան հաւանաբար գրուած էր միմիայն այժմեան հիսարը, ոչ գաղութներով և հատուածներով պարիսպներով շրջապատուած։ Գեղեցիկ աւերուած կիներուան շրջակայ լայնածաւալ թաղերը։ սեսամի այժմ էնկիւրիի ձեւէ է, ընդարձակ ու չքեղ բացութեան մը վրայ՝ արեւելեան կղզին բարձրացած երկարաձեւ բլրի մը գագաթին սիսեղով գեղի արեւմուտք բոլորաձեւ սիւուած խիտ առ խիտ տուներու տարածութիւն մը։ Էնկիւրիի տուներնը սովորաբար բաւական չբլլալուն՝ այս տեսքը այնքան փայլուն չէ, բայց հակառակ ասոր յաճախ ներսէն շատ չքեղ ու ձեւաւոր են։ Հին ծամանուս փողոցներու կը յաջորդեն ձեւաւորները։ վերջին 30 տարուան մէջ քաղաքը զգալապէս փոխուած է շնորհիւ նորաշէն, նորաճաշակ տուներու։ Շրջակայ թաղերը խարբերու բնակութեան յատկացուած են։ միջին մասին մէջ ատանձին խուցերը կը կազմեն հայոց, յունաց, և հրէից թաղերը։ Էնկիւրի կը պարունակէ 6500 տուն, 2200 խանութ, 12 եկեղեցի, 4 բաղնիք, 32 մզկիթ, 100½ մօտ աղբիւր, 11 ջրաղաց, 1 շոգեդարձ աղօրիք, 66 մասնաւորական վարժարան, 18 քրիստոնեայ վարժարան, 6 թէ յարան-ընթերցարան, 32 պանդոկ։

ԿԼԻՄԱՆ

Ինչպէս ըսինք, քաղաքիս շրջակայքը բաց բլլալուն, լեռներ կը կրէ չորս եղանակներու ազդեցութիւնները։ ձմեռը միշտ ցուրտ կանցնի։ գարունն և աշունն աւելի հաճոյալի են Էնկիւրիի համար, իսկ մասնաւորապէս ամառը յաճախ տօթագին ու փոշեկեզ օդ մը կը պատէ ամբողջ քաղաքը։ ուստի բնակիչները հինէն սովորութիւն ըրած են Մայիսէն սկսեալ գաղթել մերձակայ այգեստանները, ուր կը մնան մինչեւ օգոստոս զովնալը։ Այս այգիները քաղաքին արեւելեան, հիւսիսային, և հարաւային կողմերը ½—2 ժամ հեռաւորութեամբ աքսնելի ամառատուններ են, մերթ հովասուն բլուրներու և մերթ ջրաշատ գովաշուք ձորերու մէջ, ուր առատ ու խիտ ծառատունկերու խուցերը զմայլելի տեսարան մը կընծայեն։ Ասկէ զատ Էնկիւրիցին իր տարեկան մրգեղէնը, իր գինին կը ստանայ իր այգիէն։ 10,000½ մօտ այգիներ կը հաշուուին Էնկիւրիի շուրջը։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Հինէն նշանաւոր է Էնկիւրի իր վաճառականական գիրքին և եզական արտադրութեանցը համար։ Կուսակալութեան ամէն կողմերէն քաղաքը կը բերուին զանազան բերքեր։ Հապարարին վրայ մեծ դեր կը կատարեն Պ. օն (թիֆթիք), բուրդ, ափիոն, գզեղոր, դարսն (ճէնդիր), գազի խէժ, մուշտակ։ Նոյնպէս կուսակալութեան քանի մը կողմերը գործուած գորգ ու կապերանները, ոսքէն ու ղալէն այնքան նուրբ և կատարեալ գործուած որ ամբողջ Փոքր Ասիոյ մէջ եզական են ըսելու չափ նշանաւոր են։ Ցարեմի վրայ եղած ընդարձակ գործերը ամէն տեղ յայտնի են։ միայն հոս կը դնենք փարքիկ ցուցակ մը ուրիշ կ'ելլայ թէ ինչպէս վերջին տարիներս տեղւոյս երկրագործութիւնը քաջալերուած էնկիւպուլիի շնորհիւ։ Հինգ տարուան մէջ 1 աս 3 առատելութիւն կը նշմարուի։ 1893 ին արտադրած է 3,000,000 Պղտոյ քիլ. 94ին 2,013,000. 95ին 3,215 հազար. 96ին 3,475,000. 97ին 3,930,000. վերջին տարուան 3.045,000ը տեղական սպառման դացած է։ Դարձեալ զարիին 1883 տարւոյ հունձքն է 1,454,000 Պղտոյ քիլ, մինչդեռ 97ինը 2,745,000։ Նահանգներու հունձքն ալ այս համեմատութեամբ աճած է։ Տեղւոյս բերքերուն մէջ երեւելի են նաեւ քանի մը պտուղներ, մանաւանդ տանձ ու խնձորը, որոնք ուրիշ տեղերու իրենց տեսակներէն կը դերազանցեն, ինչպէս նաեւ մեղրը, ձերմակ ու հմեղաձաշակ։

Ի կիւրիի հրապարակին վրայ ամէն տեսակ ապրանքի համար ոսկին 103 է. մէջիդը 19։

ՀԱՅԵՐԸ

Հայերը կը բաժնուին 3 մասի և են իրենց թիւով հետեւեալն հայկ՝ 5,600, լուսաւորչական հայեր 800 գրգրական հայեր 5 Ասոնք առ հասարակ գործաղուցիչ վիճակ ունին առեւտուրի, արուեստի, ձեռագործներու և կրթութեան տեսակէտով։ Ընդհանրապէս գրամիա են և կրթասէր, բայց մեծ մասամբ ոնապաշտ։ առեւտուրի մէջ ուշադիր և ընկերութեան մէջ բարեբարոյ են։ ձեռք բերած գործին կամարուելուն մէջ տեղային չափազանց ծիր և յարատեւող է, բայց ոչ երբեք խորազէտ՝ այսինքն գոհացող է առանց հնարող ըլլալու։

ՀԱՅ ԿԻՆԸ

Հայ կինը սեմիւեմի, պէրանքի մէջին է։ հոգի կու տայ նորատիրութեան, բայց յաճախ մայրենի կրթութիւնը և ձեւերը համաձայն չգալուն արտաքին փոխառուած տարազին, տձեւ բան մը կամ, սանկ ըսենք, պանուճապատանք մը կը գտնուայ։ Բարձր դասակարգին տիկինները և օրիորդները աւելի անգործունեայ են և չատասիս։ միջին և ստորին դասու կիները բանչասող և նախանձոտ։ Ընդհանրապէս մեր կիները շատ են, անտարբեր իրենց պաշտօններու կրթութեան։ այսուհանդերձ հայ կինը ուժի բարի կողմէն ալ։ Ցնարար ոչ բարեպաշտ է ան, մշտ կու իր էրկան և զայն պատուող։ Մեր կիները վատակենալու հնարար չեն գործեր, վասն զի ամէն տուն ու հարստակ բարեկեցիկ է։ միայն քանի մը ձեւապործներու տեղեակ են։ միջին ու ստորին դասակարգերու մէջ նոր մուտ կը գտնեն ուսանելութիւն, քիմնագործութիւն և դերձակութիւն։

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԸ

Հայ երիտասարդին գոլով շատ յեսատէմ կը գտնեն զայն։ թէպէտ իր գործին ուսակը, սակայն բարոյական նախապատասխան կրթութիւն մը առած բլլալով երբեք յաճախդիմաէր չէ։ տեսուսմ է և խման ու հանդարտակ։ Աստուծուն օրը Բաքոս կը խնկարկուի համախմբումներու մէջ։ ամէն երիտասարդ գրեթէ նուագարանի մը ծանօթ է, և շատի երեկոյ մը որ ատանձին մնայ, թէ ոչ պարարիւն կը նկատուի։ Խօսակցութիւններն սակայն կատակ ու ինդալից անխնամ խօսքեր են, անշամ սիրաբանութիւններ։ գաղափար, իմաստ երբեք մի՛ փնտռէք։ Մասին քիչ մը մխիթարական է որ լուսաւորչական և բարոյական սակաւաթիւ երիտասարդներ շնորհիւ իրենց դպրոցներուն, երբեք գերին չեն ու է մոլութեան։

ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Լուսաւորչականք ընդամէնը ունին երկուս վարժարան մը, «Մորէնեան» անուն։ կամիրիները մէկ մայր վարժարան և մէկ ծաղկոց։ առաջինը Կանուանուի «Յիսուսի սրտի վարժարան», երկրորդը դեռ նոր բացուած Ս. Կղէմէս եկեղեցւոյ մէջ 35 աշակերտով։ կան նաեւ քանի մը մասնաւոր վարժարանիներ ուր կը յաճախեն Փրէներու կրթութիւնէն զատ ծնողքներու գաւակներ, ինչպէս նաեւ ալ 3 վարժարաններ մայրապետներու ձեռք։

Լուսաւորչականներուն վարժարանը 180 երկուս աշակերտներով ուի 3 ուսուցիչ և 2 ուսուցչուհի։ Կը կառավարուի ամնական 12 ոսկիի պիւտէյով մը։ Դժբաղդաբար չունեցած մեծասուն հոգարարձութիւն մը։ հիմա ալ թագականին հոգածութեան առարկան է։ Կուսուցուի հայերէն, տաճկերէն և քիչ մը ալ ֆրանսերէն։ աշակերտները բարեան կրթուած են և ընդունակ, սակայն եթէ արդիւնք չի գոյանար պատճառն այն է որ ծնողք վերջին տարիներս՝ գաւակներն առնելով գործի կը յանձնեն, և յուսախար վարժարանին բարձրագոյն կարգը կը տատանի մէջտ այն կէսին վրայ ուր որ է։ Այս վարժարանը երբեմն բաւական փայլուն վիճակ մը ունեցեր է։

Հռոմէականներու՝ վարժարանը բարոյական յանձնուած է Փրէներու։ 9 Փրէներ կաւանդեն Ֆրանսերէն և Ֆրանսերէնով դասեր։ 2։ հայերէն և արիւ ուսուցիչ մը՝ տաճկերէն։ Վեց տարիներէ ի վեր ծնունդ տուած է կարգ մը անփիրկ պարբերներու։ Բայց այս տարի փողովրդին փափաքին վրայ, Գերապայծառ Հոր արտաքսութեամբ տեղւոյս հայազգի Փրէր մը ալ։ Նորեկին համար կ'ըսուի թէ ժրաջան ու իր պաշտօնին նուիրուած համակրելի երիտասարդ մը է հայազգի (հիմա երկու հայ Փրէրներ կան, մէկը եղբ. Թէոդորոս. երկրորդը եղբ. կիւրեղ, երկուքն ալ բնիկ էրզրումցի)։ Բայց անդին 9 Ֆրանսերէնով դասախօսող Փրէրներ կան։ ։ ։ Գոնէ աշակերտները բան մը ուսնին։ ամէն տարի 10—15 աշակերտներ կը թողուն վարժարանը Ֆրանսերէն քանի մը բառեր տանելով իրենց հետ։ Արգահատելի վիճակ մին ալ աշակերտ պալ աչօք նայիլն է հայերէն լեզուին։ Եւ հոս է ծնողքներուն ալ բարկութիւնը։ անոնք կ'ուզեն որ աշակերտները ուսին նախ մաքուր հայերէն ու տառկերէն և յետոյ Փրէներէն։ զոհութեամբ կը լսենք թէ կարգ մը վարդապետներ այս վերջին կարծիքներու պաշտպանն են։

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՑ ՎԱՆՔԸ

«Եօթը ժամի և մի վանքի մասնաւոր» Էնկիւրիի հնագոյն տատծներէն է։ հիմա որ եօթը եկեղեցիներէն հինգը տարբերօն ազգակիցներու մէջև վիճի տարակոյս են, և մնացած երկուքը լուսաւորչականք հոգիս կրնան կանգուն պահել, տեսնենք թէ Վանքը ինչ միջոցներու կը պատի իր կանգուն մնալու քաղաքը։ Պարզենք իր դիրքը և արդի վիճակը։ Վանքը կը գտնուի քաղաքին կէս ժամ հեռու դէպ ի հիւսիս, դարեվարի մը ստորոտը։ արեւելեան կողմէն հին կրօնական ոճով շինուած գոնէ մը կը մտցուի բակին մէջ։ երկու կողմն երկյարկանի թաղեր վանքին բնակելի մասերը կը կազմեն։

Տաճարը յիշեալ թաղերու միջև դէպի արեւելք դարս եղած, բոլորաձեւ շինուած է նախագահիէ մը ետքը, վեց փոքր և մէկ մեծ կիսագմբէթ խորերու վրայ, մայր գմբէթի մը ներքեւ հիսնալի ու սիրուն ձեւ մը ունի։ Որոշ յիշատակարան մը չունի՝ ոչ ալ թուականը իր շինութեան, բայց հաստատաբար կը կարծուի թէ Պօղոս Առաքեալի Գաղատացիներուն համար շինած մատուռը բլլայ, և երեք կամ չորս դար առաջ հայոց անցած։ Կաւանդուի թէ հայերս յոյներէն գնած բլլանք եօթը կարան գինոյ և երկու ձկան գլուխ փոխարէն։ գինեմէր յոյներ, ներելի է որ այսպիսի գործ մը կատարուին։ բայց ինչ ալ բլլայ, իրենց ցեղին ատանձնայատուկ մոլեկրօնութեամբ մը դարերու ընթացքին մէջ մատուցութեան չեն տուած վանքին գերեզմանատունը իր իրենց ճանչնալու սովորութիւնը։

Անցնինք դուրսը։ շինքին առջեւ կը պարզուի չար ի չար անվերջ ուռիներու գիծը և անոր առջեւն ընթացող գետակը, «Զգուգ չայ»։ Ուռիներու անթափանց շուքը, յատակին գորգախիտ մարգերը և հեզասահ գետակին կարկաչը կարծես զովչանչ դրախտ մը կը գործեն այդ վայրը՝ ատիան տօթագին օրերուն։ գետին մէջ վիտապող ալծաթափայլ ձուկեր շատ անդամ հեշտասէր էնկիւրիցիին կարմին պատահելով անոր օղին դէպ ի կ'ելլան։ գեղեցիկ օրերու հետ խրախճանութիւններ պակաս չեն այս սիրուն վայրէն, մանաւանդ ամրան դիպող կիրակի տաղաւարներու օրեր, որոնք վանքին յատուկ օրերն են։ Բայց եթէ այս գեղեցիկ ափերը կը զբաղեն ազգային դրօսասիրութիւնը, կայ մէկը որ չահագործել մտածէ անդին վանքին ընդարձակ կալուածները։ ամրողջ 3000 արտավար ջրարբի հողերուն հասնելու ½ը կը հերկուի կամ վարձու կը տրուի վանքին բանակեալներուն ուտելուքը պատրաստելու համար, թող նոյնչափ ալ ամառագրայց յուսալի հողերը։ Ինչ կ'ըսէք եթէ այսօր շնորհքով լրած մը իսկ չունի վանքը։ ինչ ըրին, պիտի հարցնէք, նախկին, նախագոյն առաջնորդները։ ցաւալի է որ 30—40 տարիներէ ի վեր գտնուած չի մէկը որ չահագործէր այս հողերը, վասնզի նախերը աւելցնելու կամ գոնէ տունկերը բազմացնելու որ ուտել խմել ալ չունին։ Այն թուականներէն ի վեր հազիւ կը յիշուին մէկ կամ երկու հանգուցեալ վարդապետներ՝ այս մեծատուն նիւթական պայծառութեան իսրտի ջանացող։ Իսկ մեսները թերացած չեն ծախելու և սպառելու վանքին անսպառ հարստութիւնը իրը պատրաստ և դիւրագոյն մթոց զայն կառավարելու։ Ասոնց հետ հաշուեցէք նաեւ տեղւոյս մեր մեծն, ծակաչք ազաները։ Իսկ վանքին եկեղեցական զգրքերը դարձեալ այս կերպով սպառած են։

Հիմա որ այս ամէնէն ետքը մերկացած վանքը և իր հողերը միայն կը մնան, կրօնական ուրիշ աւելի մեծ թեռով մը՝ Որբանոցը, մենք դարձեալ կը պնդենք որ պէտք անհրաժեշտ է երկրագործութիւնը։ ասով միայն կարելի է կորսուածը տեղը

բերել և ներկայ կեանքը տալ հովանոցի անտեղի չէ ըսելը որ նարահատատ կրթարանի համար հաւաքուած և կամ հաւաքուելիք դրամէն մաս մը վանքի երկրագործական գործիներուն յատկացնելը աւելի շիտակ պիտի ըլլար։ Այս կը յուսանք և կը սպասենք առաջնորդական Տեղապահ Տաճատ հայր սուրբէն։ Վանքը իր նորաշէն կրթարան-որբանոցը Տեղապահ Հօր ջանքերուն և կարգ մը թեմական և տեղացի ազգայիններու նուէրներուն կը պարտի։ Հիմա 14 որբերով կը շարունակէ. պէտք եղած հոգածութիւնք չեն պակսիր։ Տեղապահ Հայրը հեռագրեալ Սիվրիհիսար, Սթանոզ, Մառաշ, Նալուբ-խան Գալէմիք այցելելէ ետքը այժմ կը հանգչի, Զատիկ վերջ դարձեալ շարունակելու պտտմունը մեր գեղաւոր թեմեր։ Ասոր մէջ մխիթարական ուրիշ երեւոյթ մը կայ, այն է խեղճ դժբաղդ թեմականներու միխիթարուիլն ի տես իրենց 20-30 տարուան սիրակարօտ առաջնորդին։ Տեղապահ Հայրը յեսոյ մտադիր է նուիրատուներուն անուններու առանձին գրքոյկի մը կամ լրագիրներու մէջ հրատարակել։ Հոս մասնաւոր գնահատութեամբ կը ծանուցանենք Սթանոզի երկրորդ հանգանակութեան մէջ աւետարանական հայոց սիրայօժար մասնակցութիւնը։ Վերջապէս գնահատելով հանդերձ ժողովրդին կրօնական զգացումները այս կերպով վառ պահելու ձեւերը, դարձեալ կը հրաւիրենք հիմնադիր հայրը սա կէտին թէ Որբանոցը տեւական կրնայ ըլլալ որբերու ժամին հետ վանքի հողերն ալ մշակելով։

Էնկիւրիւ մարտ 10 ***

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՍՊԱՆԻՈՅ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ։—Մադրիտի ֆրանսական դեսպանը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Սպանիոյ արտաքին գործոց նախարարին հետ։ Այս տեսակցութեան մեծ կարեւորութիւն կը տրուի, քանի որ զրոյց կը շրջի թէ Ֆրանսա պատրաստ է իր միջամտութիւնը պաշտօնապէս առաջարկել երկու պետութեանց, եթէ անոնց կողմէ յօժարութիւն ցոյց տրուի։

Այս միջոցին Սպանիոյ մէջ անընդհատ պատերազմական պատրաստութիւններ տեղի կ'ունենան։ Նշանակութեան արժանի են մանաւանդ երկրին մէջ տեսնուած հայրենասիրական հանգանակութիւնները։ Պարչէլոնայի մէջ երկու նաւեր կը պատրաստուին, ի հարկին պաշտպանելու համար Բանարեան կղզիները։ Այդ քաղաքին գործաւորները իրենց օրականներէն մաս մը բան կը թողուն Կէրոլոս զրօսաշնաւը զինելու համար։ Մեքիքայի մէջ բնակող Սպանիացիք որոշեցին Բուէպլայի կարտեռներուն օգնութիւն փութացնել։ Այս առթիւ բացուած հանգանակութիւնը մէկ միլիոնի կը հասնի, և կը կարծուի թէ կարելի պիտի ըլլայ հինգ միլիոն ձեռք բերել։

Առաջարկներու կոյտ մը Ամերիկեան Համաժողովին գրասեղանին վրայ կը տեսնուի երկու խորհրդարաններուն ճնշումներուն կողմէն։ Զորս ծերակուտականներ կ'առաջարկեն ճանչնալ անմիջապէս Բուէպլայի անկախութիւնը և նոյն իսկ զէնքով միջամտել, յայտարարելով թէ արդէն պատերազմական վիճակ մը հիմակուընէ կայ Սպանիոյ և Միացեալ Նահանգաց միջեւ։ Երեսփոխանական ժողովին մէջ ալ Պ. Մարշ նոյն խնամով առաջարկութիւն մը կը ներկայացնէր, յայտարարելով թէ պէտք է շարժման վիճակի մէջ դնել Մ. Նահանգաց բոլոր ուժերը։ Բոլոր այս առաջարկութիւնները արտաքին գործոց յանձնաժողովներուն զրկուեցան։

Պ. Մաք Քինլի իր հաշակաւոր պատգամագիրը՝ Մէյնի արկածին քննութեան յարակից թուղթերով համաժողովին ներկայացուց։ Նախագահին գործածած լեզուն զարմանալի կերպով խաղաղական եւ նոյն իսկ կերպով մը նպաստաւոր է Սպանիոյ համար։ Մէյնի արկածին խնդիրը մէկ կողմ թողուած է, նախագահը աւելի կը ծանրանայ Բուէպլայի արդի պատերազմին վրայ, կերպով մը կոչում կընէ սպանիական ազգին մարդասիրութեան որ վերջ տայ անկարգութեանց, աւելի ընդարձակ առանձնաշնորհումներ պարգեւելով կղզիին, նոյն իսկ անկախութիւն տայ անոր, իր բացարձակ գերիշխանութեան տակ։ Թէև Մաք Քինլի, որուն խաղաղասէր տրամադրութիւնները ծանօթ են այս խնդիրներուն սկզբնաւորութենէն ի վեր, դարձեալ Բուէպլայի մասին այնպիսի ակնարկութիւններ կընէ որ պատերազմի մը երկիւղը բոլորովին մեր միտքէն չփարատիր այդ պատգամագիրը կարգալէ վերջ։

Մ. Մաք Քինլի բռնած դիրքէն դժգոհ ճիւկոնները հիմա իրենց բոլոր բարկութիւնը նախագահին դէմ դարձուցած են։ Մանաւանդ արեւմտեան նահանգներուն մէջ նախագահին դէմ զգացուած զայրոյթը շափ ու սահման չունի։ Տուրանկոփոքրիկ քաղաքին հանքագործները Մաք Քինլին պատկերի մէջ այրեցին, և ցուցարարները իրենց մէջ հանգանակութիւն մը բերին «Սպանիոյ վճարելու համար Մէյնը պայթեցնելու նպատակաւ գործածած վառոդին սակը»։ Նիւ Եորք, Զիքակոյ, Գօսթընի մէջ միլիոներ գումարուեցան, Սպանիոյ նկատմամբ նախագահին ցոյց տուած թուլամտութեան դէմ բողոքելու համար։ Նիւ Եորքի քուպոյսէր ընկերութիւնը յայտարարեց թէ չպիտի ընդունի բնաւ զինագործ մը։ Վասն զի Սպանիա կրնայ ժամանակ գտնել չունչ առնելու և իր դրամը տնտեսելու։

ԾԱՆՐ. ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Ռուսական նոր կարգադրութեան համաձայն, 1500 ռուս զինուոր Բորթ Արթուրի ցամաքն ելան, և նաև հետզհետէ հոն պիտի դրկուին 170 թնդանօթ, Բորդ Արթուրի և Թա-Լիէն-Վանի ամրութիւնները զինելու համար։ Մանչուրիոյ ռուսական նոր գծին տնօրէնը կը բանակցի 36 տարիներու երկաթեայ գիծեր դնելու համար, որոնք պիտի յանձնուին Վլատիվոստոքի և Բորթ Արթուրի նաւահանգիստները։

Զինական ջուրերուն մէջ զանազան ծանօթ կամ անծանօթ պատչաներ կը կատարեն անգլիական զրահաւորներ։ Շատերը կը կարծեն թէ պղտոնական ցոյց մըն է այս։ Անգլիա Մայրագոյն Արեւելքի մէջ Ռուսիոյ ստացած գերագոյն կացութիւնը այլ ևս չի կրնար վտանգել։ Թերեւս հոգայնն նոր գրաւում մըն ալ ինքնին այն կարմիրը, սակայն տառնց կարենալ չեզոքացնելու Ռուսիոյ բացարիկ դիրքը։

Ճարան ինքզինքը գոհացած կը զգայ, վասն որ ռուս զօրքերը Բորկայէն քաշուեցան։ Բայց անկարելի է ըսել որ, եթէ Զինաստան տու զանքը վճարէ և Ճարան հրաւիրուի Վայ-Հայ-Վան կղզին պարպել, Միքատոյի կառավարութիւնը ինչ որ քաղաքականութեան պիտի հետեւի։

Տէյլի Բրոնէյլի Հոնկ-Քոնկի թղթակիցը կ'ըսէ թէ Ռուսիա Բորկայէն քաշուեցաւ, Մանչուրիոյ գործնականապէս տէր ըլլալու համար։ Ճարան գոհացաւ և Անգլիա առանձին մնաց քաղաքովին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ.—Պ. Բըրզէի բերանը հետզհետէ կը բացուի։ Անցեալ օր խորհրդարանին մէջ ըսաւ. «Թագուհիին կառավարութիւնը տակաւին չի գիտեր ռուսօ-չինական համաձայնութեան բուն և ճշգրիտ պայմանները, մինչ թէ ռուս կառավարութիւնը մեզի իմացուցած է թէ մարտ 27ին կնքուած դաշնադրութեան մը համաձայն Բորթ Արթուրը և Թա-Լիէն-Վանը Ռուսիոյ ձգել հարկ եղած է։

Լորտ Սելզպիրի փեսան Լորտ Սէլպորն, որ դեռ անցեալ օր ազատական յայտարարութիւններ կ'ընէր Անգլիոյ իրաւունքները պաշտպանելու համար, նոր մրցինկի մը մէջ նոր ճառ մը խօսելով, կը յայտարարէ թէ Անգլիա բան մը կորսնցուցած չէ եղած կարգադրութիւններովը։ Բայց ինչպէ՞ս համաձայնեցնել այս լեզուն Անգլիոյ մամուլին գործածած լեզուին հետ, ամէնքն ալ անգլիական պարտութիւնը կ'ողբան և վրէժ կ'աղաղակեն չինական ջուրերուն մէջ։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԲՈՒԷՊԱ.— Սանթա-Ֆէ-բարա գաւառին մէջ ապստամբները Մարտ 18ի գիշերը այրեցին շաքարի մեծ մթերանոց մը, որ կը վերաբերէր Շմիտ և Ֆիշեր գերման ընկերութեան մը։ Ստակն ալ գողցան և երբ դիմադրութեան պիտի հանդիպէին, շտապ հոգի սպաննեցին և տասը հոգի վիրաւորեցին։

ՍԵՐՊԻՈՅ ՆԵՐԲԻՆ ԳՈՒԾԵՐԸ.— Ա-լէքսանդր թագաւորը, հետզհետէ նեղուելով այն զանազան դժուարութիւններէն որ իրեն առջեւ կ'ելնեն Սերպիոյ մէջ իր հօրը՝ Մրլանի՝ ներկայութենէն, խորհուրդ տուած պիտի ըլլայ ասոր, օտար երկրը ճամբորդութիւն մը ընել, դարձեալ ի հարկին Պէլկրատ վերադառնալու պայմանաւ։ Թագաւորին այս որոշման գլխաւոր պատճառն է Ռուսիոյ դժգոհութիւնը և նոյն իսկ սասարկ զայրոյթը թագաւորհօր։ Պէլկրատի մէջ ներկայութեան վրայ։

ՆԱՒԱՑԻՆ ՎԱՐԿԵՐՈՒՆՅՈՒԹԻՒՆ.—Վիլհէլմ Բ.ի սիրական ծրագիրներուն Բրայսթակին կողմէ ընդունուելուն վրայ զգացած ուրախութենէն մեծ հայկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ էին ծովային գործոց Նախարար ծովակալ Թիրբիզ և բոլոր այն սպաները՝ որ այդ նաւային ծրագրին պատրաստութեան օժանդակեցին։ Կայսրը բաժակաճառ մը արտասանելով յայտնեց այն գոհունակութիւնը և ուրախութիւնը՝ զոր իրեն պատճառած է Բայիսթակին քուէարկութիւնը։

Այս առթիւ կայսերական հրովարտակ մը ծովակալ Թիրբիզի թոշակը 36,000 մարքի կը բարձրացնէ։ Մինչեւ հիմա 24,000 մարք էր։

ՍՈՒՏԱՆԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔԸ.— Քիշնէրը սպարապետին զօրքերուն կողմէ Շէնտի քաղաքին առումը մեծ խնդութիւն պատճառեց Անգլիոյ մէջ. անգլիացիք հիմա ամենափոքր առիթի մը կ'սպասեն ուրախանալու համար։ Այս քաղաքը, որ կը գտնուի Նեղոսի վրայ՝ Մէհէմմէտ Ալիի դիմացը, Տէրվիշներուն ամէնէն հիւսիսային կայանն էր։ Մինչդեռ Մահմուտ Օսման Տիկմայի հետ կը վիճաբանէր Պէրսլերի կամ Աթպարայի անկիւ-եգիպտական բանակատեղիին վրայ յարձակելու համար, սպարապետը Քէքբէյ Կարիւրասէնը դրկեց, որ Խարթումէն և Օմտուրմանէն առաջ թշնամիին ունեցած կարեւոր դիրքը կործանէ։ Յարձակումը տեղի ունեցաւ Մարտ 26ին։ Տէրվիշներէն 160 հոգի մեռան, 645 գերի ինկան, 12 ձի, 4 ուղտ, 221 ջրի և էշ, 14 տակառ ռազմամթերք, 14 պատերազմական թմբուկ, և առատութեամբ ցորեն և արքառ։ Այսպէս Մահմուտի Տէրվիշները այս պահուս կը գտնուին Պէրսլերի անկիւ-եգիպտական զօրքերուն մեծ մասին եւ եգիպտացւոց նիզակակից Արաբներուն մէջտեղը։

ՊՈՒԷՆԱՐԻԱ.— Անոնց Սիման հունդարացի երգչուհին սպանող Պոյիչէի հարիւրապետին կինը Սոֆիայի մէջ անձնասպան եղաւ։

ՋԱՆՋԻՊԱՐ.— Զանզիպարի իշխանին որդին Սայիտ Ալի անցեալ կիրակի օր Լոնտոն հասաւ։

ԲՐԻՍԲԻ.— Բելէրմոյէն 5000 ընտրողներ հեռագիր մը գրկին Պ. Բրիսբիի, որ հետեւեալ պատասխանը տուաւ. «Թէև ծերցած եմ, բայց կրնէն չեմ հոգներ, մանաւանդ երբ ինձի պիտի օգնեն անոնք, որոնց հետ մէկտեղ կռուեցայ չատ դժուարին վայրկեաններու մէջ»։

ՃԱՄՍԷՏԻ ՁՈՀ.— Ճամսէտի մէջ անուն հանող Պարչլոնացի Ժուանէրիլլոյ սոսկալի կերպով յօշոտուեցաւ ցուլի մը Մարտ 28ին։ Հանդիսատեսները խիստ յուզուած սրահէն քաշուեցան անմիջապէս։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՏԱՐՈՒԱՆ յունիսին Դերմոնիոյ կայսրուհին գոհար մը կորսնցուցած էր որուն վրայ փորագրուած կար Անգլիոյ թագուհիին կենդանագիրը։ Դռնապան մը այդ գոհարը գտնելով, հաւատարմաբար պաղատ տարած էր զայն և ընդունած էր 150 մարքի վարձատրութիւն մը։ Դռնապանը սակայն տրուած վարձատրութենէն գոհ չմնալով, դատ կը բանայ սա կէտին վրայ հիմնուած՝ թէ ո՛և է առարկայ մը գտնողը, առարկային տէր ժողովրդեան մէկ տասներորդին իրաւունք ունի։ Կ'երեւայ թէ կայսրուհին գոհարը 1000 ֆրանքէն աւելի չէր արժեր, քանի որ դռնապանին խնդիրքը չընդունուեցաւ։

ՔՈՒԲԱՅԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Բուպայի մէջ ընտրող երեսուն երեսփոխաններէն 21ը ինքնավարական թեկնածուներ են և 9ը սահմանադրական միութեան խումբին անդամներ։ Ընտրեալներէն կէսէն աւելին սպանիացի քաղաքագէտներ, լրագրողներ, զինուորականներ են. գաղթականները փոքրամասնութիւն կը կազմեն։

Բարթ. Ռիքայի ընտրութիւնները վերջացան պատչանական հին կուսակցութեան պարտութեամբ. ստուար մեծամասնութեամբ ընտրուած տասնըվեց երեսփոխաններուն ամէնքն ալ ինքնավարականներ են։

ԱՒՍՏՐԻԱ.—Աւստրիական խորհրդարանը Մարտ 29ի նստին մէջ չարունակեց վիճաբանութիւնները այն հարցապնդումներ վրայ՝ որուն տեղի տուած էր Թուն կոմսին նախարարական յայտարարութիւնը։ Վիճաբանութիւնները տեղի ունեցան ամենամեծ հանդարտութեամբ, հակառակ քանի մը կոչ խօսքերու որոնք փոխանակուեցան Նիստին վերջերը, Տոքթ. Լուէկերի, Պ. Վոլֆի և իրենց հակադրէալական կամ համազգերմանական բարեկամներուն միջեւ։

Զանազան կուսակցութեանց պետերը, Պ. Մէնկէր առաջնորդական գերման ձախակողմէն, Պ. Պ. Բաշիի և Սասիչերսիչ ինքնավարական սլաւ աջակողմէն, ինչպէս նաև ընկերվարական Պ. Տաշնէքի ներկայացուցին առաջարկներ որոնցմով կը պահանջէին կամ լեզուներու մասին կայսերական նոր օրէնքի մը պատրաստութիւնը, և սակէ առաջ հրատարակած հրամանագիրներուն ջնջումը, և կամ ընդարձակումը նահանգային ժողովներու ձեռնհասութեան։ Բոլոր կուսակցութիւններն ալ մեծ վերապահութիւն ցոյց տըուին նախարարութեան համար, որուն պետը, կոմս Թուն, չմիջամտեց վիճաբանութեան։

Կոմս Թուն և Պարոն Պանիքի Զատկի արձակուրդէն ետքը պիտի ներկայացնեն Վրենայի և Բիշտոյի խորհրդարաններուն՝ այն օրէնական ծրագիրները որոնք կը վերաբերին աւստրօ-հունգարական դաշնակցութեան, որովհետեւ Պ. Պանիքի համաձայնած է կոմս Թունի հետ որ արդի առժամեայ վիճակը երկարաձգուի Ապրիլ 1էն ալ անդին։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ԴԱՀԼԻՃԸ.— Ռումանական Խորհրդարանին ազատական ընդդիմադիր կուսակցութիւնը որուն պետերն են նախկին նախարարապետ Պ. Օրէլիան, և Պուքրէշի հարաւարական տրիբուն Պ. Ֆլէվա, Փետր. 28ին տեղի ունեցած միդեկի մը մէջ, որոշեց նոր յարձակումը ընել արդի նախարարապետ Պ. Սթուրձայի և ազատական մեծամասնութեան դէմ, որպէս զի եթէ չյաջողին նախարարական տագնապ մը յառաջ բերել, լուծել տան խորհրդարանը և ընդդիմադիր կուսակցութիւնը գօրացնեն նոր ընտրութիւններով։

Պ. ՍԹՕՅԼՕՖ.— Պուլկարիոյ նախարարապետ Պ. Սթոյլօֆ, որուն ապաքինած ըլլալը կը հաւատաս, այս չաբթու պիտի անցնի իր պաշտօնին գլուխը։ Կ'ըսուի սակայն թէ իր պաշտօնը պիտի յանձնուի Պ. Կէչօֆի, կամ ըստ ոմանց Պ. Կրէքօֆի։

ԱՌԵԼԻ ՈՐՊԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՎԵՑՍ ՀՈԳԻ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

Ամերիկի ոմպագործութիւն մը երեւան հաներ են Մարտ 12ին (Ն. Տ.) Ֆրանսայի Նասանտր գաւառակին մէջ։ Պ. Լըպլոն, մայրը, կինը և երեք տղաքը սպաննուեր են հետեւեալ պարագաներուն մէջ։

Բայեան անուն մարդ մը, որ չաբթի գիշեր, զինագործ Պ. Բիքաուի խանութէն գողցած երկու հրացանը, ատրճանակ մը և երկու հատ ռէվոլվէրը հետը առած, գիշերանց պարտէզին դռնէն չաքարաւանառ Պ. Լըպլոնի տունը կը մտնէ, կարծելով որ Պիկառ անուն հաստատուկին մը հոն կըրնայի դեռեւսալակեւոր դաւնէն երկու հրացան պարպել, կը սպաննէ Պ. Լըպլոնը և կինը՝ որոնք իսկանոցին մէջ լրագիր մը կը կարդային։ Սպաննուածներուն երկու պզտիկ տղաքը, մէկը եօթը տարեկան և միսը ինը, պատնէշները լսելով վար կը վազեն. ոմպագործը հրացանի ուրիշ երկու հարուածով զանոնք ալ կը սպաննէ։ Յետոյ տուն մտնելով ուզեր տարեկան աղջկան մը կը պատահի ու կը իսեղդէ զայն։

Ոմպագործը այս հինգ սպանութիւնէն ետքը կարծելով որ տունը մարդ չի մնացած, կը սկսի թալել չորս կողմը և սենեակ մը հասնելով ուր Պ. Լըպլոնի մայրը կը գտնուէր, հրացանի հարուած մը ալ անոր կու տայ. խեղճ կինը որ 71 տարեկան էր և անդամալոյծ, կը սպաննուի վայրկենապէս։

Տան չորս կողմը թալէլէ ետքը, Բայեան խոշոր կասդ մը կը չինէ գողցած կարեւոր առարկաներով և զէնքերը վրան Լանիոնի հողագործներէն մէկը գտնելով, կասդը անոր կը յանձնէ ու կը խնդրէ անկէ որ իր աշխատաւորներէն մէկուն միջոցով Սէրքիսի կայարանը զրկէ զայն։ Յետոյ ինքն ալ չոգեկառք կը նստի Լիզիէօ ի համար։ Յաջորդ օրը ոճիրը մէջտեղ կ'ելնէ Պ. Լըպլոնի պարտիզպանին միջոցով։ Ոստիկանութիւնը չուտ մը գործի կը սկսի և Բայեանը Լէզիէոյի մէջ ձերբակալելով կը բերէ Պէրնի, ուր կը ստիպուի պաշտպանել զայն. ժողովուրդը կ'ուզէր բզքտել ոճրագործը։

Բայեան կը խոստովանի թէ շատ մը ուրիշ սպանութիւններու համար ալ ձերբակալուած է ասկէ առաջ, բայց ապացոյց պակսելուն անպարտ արձակուած է։ Իր խոստովանութիւնը շատ չի տարբերիր վերը պատմուածէն։ Երբ առաջին անգամ Պ. Լըպլոնը սպաններ է հրացանի միակ հարուածով մը, կինը՝ որ մօտը գտնուող սենեակին մէջ տղաքը հանուցեալու զբաղած էր, վար կը վազէ և հրացանի ուրիշ հարուածով մը սպաննուած կ'ինայ ամուսնին քով։ Տղոց անդրանիկը, իր կարգին վար կ'իջնէ. մարդասպանը զայն ալ կը սպաննէ քովը գտնուած երկրորդ հրացանով։ Խոստովանութեան մնացած մասը չի տարբերիր վերը պատմուածէն։ Վաղը պիտի տանք մանրամասնութիւնները։

ՕՐՈՒՆԱՄՏԱՆ

ԱՔԷՆՔԷՆ կը գրեն մարտ 30 թուականով.

«Պ. Տէլեանիս ելէկ իր քաղաքագէտ բարեկամները նիստի հրաւիրեց խորհրդակցելու համար թէ կուսակցութիւնը ինչ ընթացք պիտի բռնէ փոխառութեան օրէնքը քուէարկուելէն յետոյ։ Տէլեանիի բարեկամները բացէ ի բաց յայտարարեցին թէ պէտք է տապալել Զայիսի գահիրոյ։ Միայն Թեսալիայի երեսփոխանները տարակարծիք գտնուեցան, ըսելով թէ այդ տեսակ ռազմագիտութիւն մը դէշ տպաւորութիւն մը յառաջ պիտի բերէր և յապաղում պիտի պատճառէր ստիպողական խնդիրներու լուծման համար։ Հաւանական է որ Խորհրդարանը լուծուի, եթէ անվստահութեան քուէ տայ դահլիճին։

—Կառավարութիւնը Խորհրդարանին ներկայացուց Ճունական փոխառութեան պայմանագրութիւնը վաւերացուելու համար։

Պ. Զայիս ըսաւ թէ Ռուսիոյ, Ֆրանսայի և Անգլիոյ երաշխաւորութիւնը փոխառութեան համար, երջանկութիւն և մխիթարութիւն մը է Ճունաստանի և առաջարկեց որ միաձայն քուէարկութեամբ ազգին երախտագիտութիւնը յայտնուի երեք պետութեանց (ծափահարութիւններ)։

Պ. Թէոդոքիս լսաւ թէ Ճունաստան ալ ժամանի պիտի ցուցնէ ինքզինքը մեծ տէրութեանց բարեացակամութեան վերանորոգելով իր ազգային կեանքը և գոհունակով անցեալին պակասութիւններէն, նախարարապետին առաջարկութիւնը քուէարկուեցաւ երկար ծափերու մէջտեղ։

ԾԵՌԱԳԻՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 1 Ապրիլ.— Թագաւորական դիւանագիր նամակ մը ուղղելով Ֆրանսուա-Ֆէրտինանտ արշիդքսին, ուրախութիւն կը յայտնէ անոր առողջանալուն համար, և կ'աւելցնէ թէ զինքը իր հրամանատարութեան տակ կ'առնէ բանակին ու նաւատորմիղին բոլոր հիւղերուն մէջ վարժեցնելու համար։

—Օրագիրները մեծ կարեւորութիւն կու տան թագաւորական կողմէ Ֆրանսուա-Ֆէրտինանտ արշիդքսին ուղղուած նամակին և իրը ապագայ գահաժառանգ կը նկատեն արշիդքսը։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Վաշինկթընէն Ո-ըլլոլի հասած հեռագիր մը հետեւեալ հաւանականութիւնը կը յայտնէ Սպանիոյ պատասխանին վրայ։ Սպանիա ոչ կ'ընդունի ոչ ալ կը մերժէ Մաք Քինլի նախագահին առաջարկները, այլ կը յայտնէ թէ իրեն վերաբերող եւրկրի մը համար ինչ միջոցներ ձեռք առնելը ուրիշին չինար որոշել։

ՎԱՇԻՆԿԹՐԷՆ.— Մատրիտի ամերիկեան դեսպան Զոր. Ուուտֆորտ կը հեռագրէ իր կառավարութեան թէ Սպանիա պատրաստականութիւն կը յայտնէ դադրեցնել թշնամութիւնները, եթէ ապստամբները զայն խնդրեն ընդհանուր կառավարչէն որ պիտի որոշէ պայմանները։ Նախարարները շատ ծանր կը նկատեն կացութիւնը, տագնապ մը անխուսափելի կ'երեւայ։

ԲԱՐԻԶ.—Վաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Մաք-Քինլի նախագահին կողմէ համաժողովին ուղղուած երկրորդ պատգամագիր մը կը սպասուի։

—Խորհրդարանը միաձայնութեամբ ընդունեց հելլենական փոխառութեան միջանցքի կոչմէ երաշխաւորութիւնը։

—Մարդրդարանին Էլեւմոսդրցի յանձնախումբը լսեց Պ. Հանօթօն ու Պ. Տրբլիւ Լէքմանը՝ որոնք Հելլէն փոխառութեան երաշխաւորութիւնին նպաստաւոր կերպով խօսեցան։

ԶՈՒԼԱՅԻ ԴԱՏԱՎԱՃԻՌԸ ԲԵԿՈՒԱԾ

ԲՍԲԻԶ, 2 Ապրիլ.—Վճռարեկ ատեանը այսօր իր վճիռը արձակեց Զալայի բողոքին վրայ՝ որ Սեղեանդատ ատեանին որոշած մէկ տարուան բանտարկութեան և 3000 ֆր. տուգանքի վճռին բեկանումը կը պահանջէր։ Վճռարեկ ատեանը տեղեկագիր դատաւորին հետեւութիւնները ընդունելով, չեղեալ նկատեց Եղեանդատ ատեանին վճիռը, առանց Զալան ուրիշ դատարանի մը առջեւ զրկելու(*)։

Ս. ԲԵՆԴՐՍԳՈՒՐԻԿ.—Մարտ 16ին ի վերուստը գրաւած են Բորթ Արթուրի և Թա-Լիէն-Վանի ամրոցները։

ՎԱՇԻՆԿԹՐԷՆ.— Սպանիոյ կողմէ Մ. Նահանգներուն ծանուցագրին տրուած պատասխանը անբաւական կը նկատուի։ Մաք Քինլի նախագահ երկուշաբթի (այսօր) որոշում մը պիտի տայ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Աւստրիական կառավարութիւնը Ապրիլ 20ին օրէնքի ծրագիր մը պիտի ներկայացնէ աւստրօ-հունգարական համաձայնութեան և լեզուներու խնդրին վրայ։

ԱՅԱ ՕՐՈՒԱՆ

ՄԱՍՐԻՏ 3 ապրիլ.—Կ'ըսեն թէ զիւանագիտական մարմինը ազդու դիմումներ պիտի ընէ, որպէս զի կացութիւնը չծանրանայ։

—Զօրավար Ուուտֆորտ Սպանիոյ ծանուցագրին Ամերիկայի կողմէ տրուած պատասխանը ընդունեց։ Բովանդակ Սպանիոյ մէջ, հակառակ հայրենասիրական զգացումին, կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։ Քաղաքական բոլոր կուսակցութիւնները կը գովեն Սակասթայի նախարարութեան ազդու ընթացքը և անոր կը նուիրեն իրենց գործակցութիւնը։ Պատերազմական նաւեր դնելու համար հանգանակութիւններ բացուած են երկրին չորս կողմը. ահագին գումարներ հաւաքուած են։

—Պ. Սակասթա ըսաւ. «Չեմ կարծեր թէ խաղաղութեան ամէն յոյս անհետ եղած է։»

—Բոլոր օրաթերթերը կը պահանջեն որ կառավարութիւնը դիմադրէ զէնքով Ամերիկայի յաւակնութեանց։

Պլանքօ մարշալատ Բուէպլէն աղէկ լուրեր կը հեռագրէ։

ԲԱՐԻԶ.— Զինական ջուրերուն մէջ ֆրանսական նաւատորմին հրամանատարը մասնաւոր հրահանգ ընդունեց Հէնան կղզիին համար։

—Խորհրդարանին մէջ Զալայի դատին վերաբերութեան մասին հարցապնդում եղաւ։ Կառավարութիւնը մերժեց այդ խնդրին վրայ, որ լոկ դատական է. վիճաբանութեան մտնելէ Վերջապէս կառավարութեան վստահութեան քուէ տրուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Մարքվիզ կոմս Անգլիոյ խոստացաւ յարգել Զինաստանի մէջ իր ունեցած բոլոր իրաւունքները Թայզոնգոհ է այս յայտարարութենէն։

Տէյլի Կրաֆիկ կ'ըսէ թէ Ռուսիա հաւանած է Թա Լիէն-Վանի համար մասնաւոր համաձայնութեան մը գալ Անգլիոյ հետ։

—Զրոյցի մը նայելով, Թրանսվալի Հանրապետութեան նախագահ Պ. Քրիւկէր մեռած է։

—Խորհրդարանին մէջ սբբ Զարլզ Տիլք առաջարկեց թէ տեղի է որ միեւնոյն անձը թէ՛ նախարարապետ և թէ արտաքին գործոց նախարար ըլլայ։

—Գերմանիոյ դեսպանը այսօր երկարօրէն տեսակցեցաւ Պ. Զէմպրէյնի հետ։

—Պ. Կլատսթընի առողջական վիճակը լաւ է։

Լորտ Սելզպերի Նիս հասած է։

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերմանական Օրէնդոյ-բէյ յանձնաւորակը Մայիսին Լիզպոնա պիտի երթայ, Վասքօ տէ Կամայի գիւտին 400րդ տարեդարձին առթիւ։

—Կայսրն ու կայսրուհին Մարտ 29ին Համպուրգ մեկնեցան։

—Բայիսթակի երեսփոխանները՝ ընկերվարականներէն զատ՝ որոշեցին մայրաքաղաքին մէջ արձան մը կանգնել հանգուցեալ Մոլթքէ մարշալատին համար։

Նախարարապետ Հ. Էնլոհէ լշխան Մարտ 31ին ութսուն տարեկան եղաւ։

—Վիլհէլմ կայսեր թիկնապահ գնդապետ Մոլթքէ Ս. Բէդրսպուրգ գնաց, Զարին նուիրելու համար յանուն կայսեր երկու որսի հրացաններ։

ՀՌՈՄ.—Պապը անուղղակի կերպով իր բոլոր քարոյական ուժերը կը գործածէ ապաօ-ամերիկեան կռուին առաջքը առնելու համար։

ԲԻՒԻՆ.— Զինացիք Բորթ-Արթուրի ռուսական գրաւումը իրենց վերջանալուն սկզբնաւորութիւնը կը նկատեն։

(*) Տեղեկագիր դատաւոր Պ. Շամպրօ, յայտարարած էր իր տեղեկագրին մէջ թէ վճռարեկ ատեանը իրաւունք ունի ջնջելու Եղեանդատ ատեանին վճիռը, առանց դատը ուրիշ Եղեանդատ ատեանի մը քննութեան յանձնելու։ Այս վճռին հետեւանքը պիտի ըլլայ անգործադրելի թողուլ Զալայի դէմ արձակուած վճիռը, բայց ասով չպիտի նորոգուի կամ շարունակուի դատ մը՝ որ տեղի տուած է հանրային գրգռութեան։ Մ. Ֆ.

—Ռուս բոմբ մը Բորթ Արթուրի ռուսական գրաւումը պաշտօնապէս օրհնեց։

ՎԻԵՆՆԱ.—Գիտհաւատանգ Ֆրանսուա-Ֆէրտինանտ իշխան ի մօտոյ աւստրօ-հունգարական բանակին վերին հրամանատար պիտի ըլլայ, Թագաւոր կայսրը բեռները իր մը թեթեւցնելու համար։

—Ֆրանսուա-Ժոզէֆ կայսրը Կոլոնիա-վքի կոմսին պաշտօն տուաւ առաջիկայ Մայիս 5ին գումարել պատգամաւորութիւնները։ Թագաւոր կայսրը փափաք յայտնեց առաջիկային Բէպինկէն մեկնիլ (Պավիերա)։

ՌՈՒՏԼԶ.—Թուրիներու և Թորբիլաղաքներու պղտիկ նաւամարտ մը կազմուեցաւ Բատչէի մէջ։

ՎԱՇԻՆԿԹՐԷՆ — Խօսք կայ թէ նախագահ Մաք Քինլի երեքշաբթի (վաղը) վերջնագիր մը պիտի տայ Սպանիոյ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամենայն հայոց Ս. Հայրապետը այս անգամ մատնի մը նուիրած է Ամեն. Տ. Մաղաքիա Սրբազան Պատրիարքին, որուն վրայ ոսկեքանդակ դրոշմագրով գրուած է Աւետարանական սա բանաձիրը.

«Հովիւ քաջ զանձն իւր դնէ ի վերայ ոչխարաց։»

Այս գեղեցիկ մատանիին հետ նորին Ս. Օծութիւն Հայրապետական կոնդակով մը իր Առաքելական օրհնութիւնը նուիրած է Սրբազան Պատրիարք Հօր հանդերձ բարեմաղթութեամբ։

—Ամեն. Ս. Պատրիարքը Հայրը յաբաթ օր Ազգ. Պատրիարքարան գնաց և զբաղեցաւ գաւառային կարգ մը խնդիրներու տեսչութեամբ։

Ն. Սրբազնութիւն գիշերը Պատրիարքարանի մէջ անցուց և երեկ առտու Մայր եկեղեցիի մէջ վարդապետական գաւազանի իշխանութիւն տուաւ Աղթամարայ միաբան Զատրեան Տ. Դաւիթ վարդապետի, որ դատական տուեալը Բուժլի Հիսարի եկեղեցիին մէջ քարոզչութեան պաշտօն պիտի վարէ և յետոյ պիտի մեկնի Աղթամար։

Եղեղեցիի աւարտումէն ետքը Ս. Պատրիարքը իր ներկայութեան հրաւիրեց Տ. Դանիէլ վարդապետը և հարկ եղած յորդորները ու խրատները տալէ վերջը ծաղկեայ սեւ գեղեցիկ փիլոն մը նուիրեց անոր։ Ն. Սրբազնութիւն՝ իրենցմէ ամենագութեան՝ տէրունական աղօթքի «Եւ մի՛ տարեր զմեզ ի փորձութիւն» մասը բացատրեց իր քարոզին մէջ։

Թէ առտուան և թէ իրիկուան ժամերգութեան խուռն բազմութիւն լեցուած էր եկեղեցին։

—Երէկ ժամը 7ին Ատալիոյ յունաց Մետրապոլիտը Ազգ. Պատրիարքարան երթալով մէկ ժամու չափ տեսակցեցաւ Ս. Պատրիարքին հետ. յետոյ Մայր եկեղեցի ինչաւ և պահ

ներէն և ֆրանսերէն լեզուներուն վրայ և զեթ տասներկու տարեկան եղած ըլլան։

Խորհուրդը որոշեց պատրաստուելիք ընտրելիներու ցուցակը յատուկ յայտագրով մը մատուցանել Բազ. ժողովին յառաջիկայ ուրբաթ օրուան նստին։

2—Խորհուրդը՝ կրթական երեք չրջանակներու համար անբաւական գտնելով երկու այցելու տեսուչներ, երրորդ չրջանակի համար ալ կրթական տեսուչ անուանեց Յովասափեան Արամ էֆէնտին։

3.—Արարկիրի վիճակին Ուսումնական խորհրդի ընտրութիւնը կատարուած և յայտագրուած ըլլալով, հաստատեց այդ ընտրութիւնը։

4.—Ուշադրութեան առաւ Ալէմտաղիի ազգային վարժարանին խնդիրը, և նկատելով որ հակառակ քանիցս իր կոչուած եղած տնօրինութեանց, այդ վարժարանը դարձեալ անկերպարան վիճակի մը մատնուած է, որոշեց անոր յարմար շարունակութեանն համար ինչ ինչ առաջարկներ ներկայացնել վարչութեան։

6.—Զարշամպայի կարօտ վարժարաններուն, ինչպէս նաև Ղալաթիոյ թաղային նախակրթարանին համար դասագիրք և զրական պիտոյք խնդրուած ըլլալով, յանձնարարեց Գրականաց յանձնաժողովին գոհացում տալ եղած խնդրանքին։

6.—Էմիլիանի ազգային նախակրթարանի վերաբացման, ինչպէս նաեւ Շնքարեան անուն վարձանեալ ուսուցչին, և Գումգաբուի դրսի Նախորդ դատարակ Արիստակէսեան Դարեղին էֆ.ի պահանջներու խնդիրներուն նախաքննութիւն յանձնեց կրթական տեսուչ Փալաղեան էֆ.ին։

7.—Խորհուրդը իր անդամներէն Պետրոս էֆ. Կարապետեանի կողմէ ներկայացեալ տեղեկագրի մը վրայ՝ որոշեց Օսմաններէն, Արաբերէն և Պարսկերէն լեզուներու մասնագէտ-ուսուցչի վկայական յանձնել Արմաշու Դպրեվանքին ուսուցիչներէն Թասլաքեան Ստեփան էֆէնտիին։

Խորհուրդը զբաղեցաւ նաև 10 ի չափ ուրիշ կրթական խնդիրներով։

Ըստ վերջաքանչ բարեպաշտ ժողովրդեան թաղի՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը ամսոյս 25 յառաջիկայ չորեքշաբթի առաւօտ ներկայ գտնուելով Բերայի Սերբոյթիւն եկեղեցւոյ մէջ Արեւագալի և ճաշու ժամերգութեանց, քարոզ պիտի բնայ յատկապէս կանանց դասուն ուղղեալ։ Առաւօտեան ժամերգութենէն յետոյ՝ Արեւագալի ժամերգութիւնը կոկած ժամը 1½ին, ճաշուի ժամը 3ին, իսկ քարոզը ժամը 4ին։

(Կնիք Բերայի Թաղ. խորհրդոյ)

ՎԻԼԻԱԿ. — Մեր ուրբաթ օրուան թուով հրատարակուած Թիւրքիոյ էֆ.ի յօդուածին 18դ տողին մէջ Ռոթսանեան Թաղման էֆէնտիի անուան քով տպագրական սիալով մոռցուած է Վահան էֆէնտիի անունը, ուստի պէտք է կարդալ Վահան էֆ. և իր մօրաքոյրը Օր. Տէրոս-հէյա Արզուման։

Վերջին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՇՆՈՐՀՈՒԵՑԱԻ

Պաղտատի տէֆթէրտար Վահիպ էֆ. Իպայի Ա. ատիճան,

Ցունաց Պատրիարքարանին քարտուղարներէն Եանքո Վարսթի էֆ.ի Սոփիէի ատիճան։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Առողջապահական ժողովին Հոլանտայի ներկայացուցիչ Տոքթ. Սիթէրուլի Ա. կարգի Մէճիտիէ։

Իսքէնտէրի յունաց մետրապոլիտ Տ. Եղիսկիսի, Սիւզիպոլսի մետրապոլիտ Տ. Բարթէնիոսի, Վիտինէի մետրապոլիտ Յ. Նիկոլայոսի, պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Թրիմիտիոսի և մետրապոլիտներու ժողովին ընդհ. քարտուղար Տ. Թոմիսի Գ. կարգի եւ Պատրիարքարանի գրագիրներէն Սաթիրաքի և Նիկոլաքի էֆ.ներուն Դ. կարգի Մէճիտիէ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

Երէկ իրիկուն, կիրակի, Վ.Հ. Սուլթանին արտօնութեամբ Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէֆ ոչ-պաշտօնապէս Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ. — Լոնտոնէն կը հեռագրեն Իփոսմի թէ Թուրքիոյ եւ Անգլիոյ փոխադարձ յարաբերութիւնները ամրապնդելու համար Ս.Գերդաստանին մէջ խօսուած ճառերը անգլիական թերթերու կողմէ գոհունակութեամբ կարձանագրուին։ Վերջերս Պոլսոյ անգլիական դեսպան Սըր Ֆիլիպ Գըրիֆիթ իր հիւանդութեան առթիւ Վ.Հ. Սուլթանին մեծարանքներուն արժանացած ըլլալ լրագիրները չնորհակալութեամբ կը հրատարակեն։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ պաշտօն յանձնած է դեսպան Պ. Ճուվարայի որ կայս. հարստութիւն առթիւ իր չնորհաւորութիւնները յայտնէ Վ.Հ. Սուլթանին։

ՎԱՇԻՆԿԹՐՆԻ ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆԸ.— Ալիֆ Ֆէրուսի պէյ իր յանձնարարագիրները յանձնեց Մաք Քինի նախագահին։ Օսմ. դեսպանը ճառ մը արտասանեց որուն պատասխանուեցաւ շատ բարեկամական խօսքերով։

ԿՐԵՏԷ.— Մոսկաղները ապստամբապետներէն պահանջեցին որ իրենց յանձնուին Հանիայի մօտ մէկ քանի խրամներ սպանող ազազակները, հակառակ պարապային բռնի միջոցներ պիտի գործածուի։

ԹԵՍԱԼԻՈՅ ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԸ.—Թայմի պատերազմական թղթակիցը Պ Պիկամ նամակի մը մէջ կը յայտնէ թէ Թեսալիոյ օսմ. զօրքերը և պաշտօնեաները շատ գովելի ընթացք մը ունին տեղացիներուն հանդէպ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.— Երուսաղէմէն ուղղուած նամակ մը կ'ըսէ թէ, քաղաքին մէջ ոչ Հիսուսիին խնդիր կայ ոչ ալ Խալիֆի, ինչպես կը կարծեն եւրոպական քանի մը շարամիտ թերթեր, այս երկու տիզերը անդորրութեամբ կ'ապրին իրենց տունեբուն մէջ, խնդիրը միայն Գազա քաղաքն երեք անձերու վրայ է, որ երկար ատենէ ի վեր աւարառութիւններ կ'ընեն։ Այս երեք մարդերուն դէմ բազմաթիւ գանգատներ եղած են տեղական կառավարութեան, որ ձերբակալած է այդ չարագործները։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.— Դիրմանիոյ բժշկական համոզարանին մասնագէտներէն Պ. Բոպէր Բրոբը կայս. բժշկական վարժարանին ընդհ. քնիչ եւ գործնական դասերու ուսուցիչ կարգուեցաւ. Պ. Բոպէրի օգնական նշանակուեցաւ Պ Ժարժ Տայքէ։ Պայմանագրութիւնները կը տարազրուին Պերլինի օսմ. դեսպանին հետ։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՆ.— Երէկ Բարեգործական շուկային մէջ 120 ոսկիի վաճառում եղաւ և 5000 գրշի չափ ալ մուտքի հասոյթ գոյացաւ։ Երէկ շուկան այցելողներուն մէջ կը գտնուէին կայս. սպայակոյտին մարալխատ Շաքիր բաշա, Զէկնի բաշա, Թուրխան բաշա, մարալխատ Դամբէհոլլէր բաշա, Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Հազգը պէյ, վաճառական Թանթավի դատէ Խալիտ պէյ, Սրբ Ֆիլիպ Գըրիի և Տիկին Գըրիի, Խրլեթի Զօլբաքիս էֆ, Պ. տը լա Պուլինիէռ եւն։

ԹՈՒՐԲԻՒ ԵՒ ՕՈՒՆԱՍՏԱՆ —Երկու տէրութիւններու մէջեւ առեւտրական և նաւերու երթեւեկութեանց պայմանագրութիւնը տակաւին կնքուած չըլլալով, որոշուեցաւ որ բացի 200 թոնոյէ պակաս տարողութիւն ունեցող նաւերէն, մնալ բոլոր առագաստանաւերը և վաճառական նաւերը օսմ. նաւահանգիստներուն մէջ Բաթէնթի վիզեները ցոյց տան։

Եւրոպական և հիւսիսային մէջ քանի թերթերու նոյնով, որպէս թէ կայս. կառավարութիւնը օսմ. նաւահանգիստները մտնող ու ելլող հիւլէական նաւերուն դէմ դժուարութիւններ կը հանէ. Իտիսամ բոլորովին կը հերքէ այդ լուրը։

ԹՈՒՐՔԵՒՀԵՂԷՆ ԱԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԻՐ. —Բ. Դրան դիմումներուն վրայ դեսպանատուններու զինուորական կցորդները Դէ. օր նիստ մը գումարելով որոշեցին Մայիս 3/15ին ձեռնարկել Թուրքեւհեղէն նոր սահմանագլուխը ճշդելու գործողութեանց։

ՖԵՐՏԻՆԱՆՏ ԻԵԽԱՆԻՆ ԸՆԴԱՆԵՐԸ.— Գուլկարիոյ իշխանին Բարձր. Նայիմէ իշխանուհիին պրկած ընծան արդուզարդի սպասը մընն է, որ կը բաղկանայ 20ի չափ կտորներէ մէկ մէքր քառակուսի մեծութեամբ կտրէ տուփի մը մէջ դրուած։ Տուփին ներսի կողմը թաշպատ է։

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱՑԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ — Բ.ափֆէսէր վոն Տիրիկ կայս. Իրատէով Հայտար բաշայի զինուորական հիւանդանոցին փոխատեսուչ կարգուեցաւ։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԸ —Սպարապետութիւնը բանակին համար 1250 ձի պիտի գնէ Հունգարիայէն և Նոյնչափ ալ Ռուսիայէն։

ՍՈՒՍԱՄԻ գինը Եւրոպայի մէջ իջեր է։

ԴԱՂՏՆԻՔ ՄԸ.— Բերա, Սէնթ Անթուան եկեղեցիին դէմ Լոքանտա վաճառատունը փլուած ատեն, հիմերուն տակը գտնուեցան խոշոր կղմինտիներու տակ ծածկուած՝ մալ կոչին ոսկորներ և կզակ մը որուն վրայ երկու ակռաներ կը մնան դեռ։ (Մոնիթէօր)

ԹՈՒՐԲԻՒՈՅ ԳԵՐՄԱՆԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ.— Լ. Հէրբրոտի կը գրեն թէ գերմանական երեք ընկերութիւններ, Թուրքիոյ մէջ օրբանամ հաստատութիւններ հիմնած են, ուր կը մեծնան, կը կրթուին և ընկերութեան բարի անդամներ և կառավարութեան հաւատարիմ հըպատակներ կըլլան աղքատ և անոթ մանուկներ։ Մէկ տարուան մէջ այդ ընկերութիւնները օրբանոցներ հաստատած են Պէպէք (110 օրբ). Իզմիր (105 օրբ), Խարբերդ (300 օրբ), Ուրֆա (200 օրբ) Կեսարիա (200 օրբ)։ Մարաշ երուսաղէմ ու Վան (50կան օրբ)։ Գերմանիոյ նշանաւոր ընտանիքներէն հոգաբարձ չ.վ ստանձնած են այս օրբերուն խնամածութիւնը։ Մէկ ընտանիք կը վճարէ մէկ օրբի ծախքերը։ Վալտէրսէի կոմսը կը հոգայ Խարբերդի օրբի մը պետքերը։ Պէպէքի օրբանոցը դպրոց մըն ալ ունի ուր կը յաճախին մանչ և աղջիկ ուսանողներ։ Այդ դպրոցին մէջ կ'ուսուցուին գերմաներէն, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, Հայերէն, Անգլիերէն և յունարէն։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԴԱՐԾԵՐ ԵՒ ԱՆԴԻԼԷ.— Թայմի Վ. Էնեսի թղթակիցը ընդարձակ նամակի մը մէջ կ'ըսէ որ Պ-լիսոյ կուսակալութիւնը իր գերիշխան պատութեան զոհունակութիւնը հրաւիրելու համար, վերջերս հաւատարմական զգացումներ յայտնած է և կարգ մը շրջաբերմներ թերթերու հրատարակութիւնները բոլորովին հերքած է։

Թղթակիցը կ'աւելցնէ թէ Ֆէրտինանտ իշխանը նախատեսած կը հանդարի ամէն բանէ առաջ գերիշխան պետութեան հետ Պուլկարիոյ յարաբերութիւնները ամրացնել։

ՏԻՊԱՐ-ԱԳԱՐԱԿՆԵՐ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն տիպար-ագարակներ կը հաստատուին շատ մը կուսակալութեանց մէջ։

Վ. ԲՐԱՍՏԱՆՆԵՐԸ.— Երկրագործութեան նախարարութիւնը մինչև ցարդ Թուրքիոյ մէջ մշակուած վարդաստանեներուն վիճակագրութիւնը կը պատրաստէ։ Պրուսա Այտընը և ուրիշ տեղեր վարդի տունկեր պիտի հայցուին։ Տրապիզոնի կուսակալութեան վարդի տունկեր ղրկուեցան։

ՌՈՒՍ ՊԱՀԱՆԱԿԱՆԱՒԸ. — Ռուսական թերթերէն պահանջուեցաւ, որ Պալիս կը գբաղուի, Ռուսիա դառնալով, իրեն պիտի յայտարդէ Ժաքորդ անուն ուրիշ լոգենաւ մը, միւսոյն դրութեամբ և մեծութեամբ։

ՍԲԲՈՒԱԾ ԴՐԱՄՆԵՐԸ.— Զեռնհաս պաշտօնատունը հրման դրիից բոլոր կեդր. պաշտօնատուններուն և մաքսատուններուն, որ իրենց տրուած այն մէ ճիտրյէները որոնց երկու կողմի գիրերը սրբուած են կամ արծաթը գողցուած է, առանց մեկնելու, կտրեն զանոնք, կըլլուեն և մէկ արարի համար 96 փարայէն, արժէքը տերերուն վճարեն։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.— Անատոլուի երկաթուղիներու ընկերութիւնը հետեւեալ զեղչերը ըրած է ուղեւորներու և առեւտրական ապրանքի նիւթերու փոխադրողներուն վրայ։ 100ին 50 զեղչած է ուղեւորներու համար, 100ին 61 արմտիքներու համար, 100ին 61 ալիւրի համար 50՝ թեզի համար, 64՝ սերմերու համար, 49½՝ խոզկաղիի համար, 73՝ թաց բանջարեղէնի և պտուղներու համար, 51՝ աղի համար, 75՝ եղի, ոչխարի և այծի համար, 50՝ ողջ թռչուններու համար, 70՝ տեղական հանքերու համար, 59՝ փայտաձուխի համար, 40՝ տեղական տախտակի և փայտի համար, 57՝ տեղական քարի և մարմարիոնի համար, 37՝ տեղական գինիի եւ գարեջուրի համար, 75՝ քարիւղի համար, 50՝ հանքածուխի համար, 43՝ ամէն տեսակ պղպտեներու, սերմաշէֆի, գաղթարերքերու (խահվէ, շաքար եւն.). գաւի աճառի, ապակիի համար եւն։

ԵՐԿՈՒ ՕՐՊԻԱՆ ՏԱՐԸ.— Երկու օրէ ի վեր տարը անանունի դարձաւ, մանաւանդ երէկուանը, երբ դեռ Մարտի 22ին մէջն ենք։ Զրմշաբթի 31 աստիճան կը ցուցնէր դուրսը և 24 աստիճան տուներուն մէջ, բան մը որ անցեալ տարի ամառը քիչ անգամ տեսանք։

ՆՈՐ ՊԱՀԱՊԱՆՈՑ. — Եէտի Գուլէէն մինչև Այ Սոֆիա ամսոյ եօթը նոր պահապանոցներ կը շինուին։

ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՐԱՔՆԵՐԸ.— Մաքսային վերատեսչութիւնը զրեց քարափներու ընկերութեան որ ըստ օրինի ապրանքները քարափ պիտի հանեն քարափի բեռնակիրները և մաքսատուն պիտի փոխադրեն մաքսատան բեռնակիրները։

ԶԻՆԻ ՀՈՐԵՐԸ.—Զիւն հաւաքողներուն հրման տրուեցաւ որ գալ տարի ձիւնի հորերուն չորս կողմը պատ քաշեն, ներսի կողմերը չիմէնթոյով ծեփեն և այնպէս ձիւն համբարեն։

ՄԱՀՄՈՒՏ ԲԱՇԱՑԻ ՀԻԴԵՀԸ —Ոստիկանութիւնը ստուգեց որ անցեալ կիրակի ուանմահմուտ բաշայի հրդեհը ծագած է ոչ թէ կօկակար Մկրտիչի, այլ հովանոցավաճառ Մարտիրոսի խանութէն. այս վերջինը ուներցած ապրանքը ապահովագրած ըլլալով Իւնիօն Ֆռանսէզի, հաստատուած է թէ հրդեհը դիտմամբ եղած է։ Մարտիրոս ժամանակէ մը ի վեր գործերը իր աշկերտին Յովհաննէսին յանձնած էր ու խանութի շեր երթալ բայց հրդեհին օրը 12ին մօտ խանութի երթալով Յովհաննէս տուն դրկեր և խանութին մէջ մինակ մընացեր է։ Կոչկակարը և թաղին պահակ գինեւոներն ու գիշերապահը յայտնած են թէ կրակը Մարտիրոսի խանութէն ծագեցաւ և ապա կօչկակարին խանութին անցաւ։

Հ.Ցի ԳԻՆԸ Սկանիկի մէջ 2 գրուշի բարձրացեր է։

Տես չորրորդ երես ԲՐԷՆԹԱՆի մեծ վաճառատան ծանուցումը։

ՄԵՐ ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Մեր գաւառական այն բաժանորդները որոնք մինչև. հիմայ հին շրջանէն իրենց ունեցած պարտքը անմնացորդ թողլով, նոր շրջանի բաժանորդներն ալ չեն վճարած, Ապրիլ 1է սկսեալ թերթի չպիտի ստանան։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌՕՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ԱՐՄՏԻՒ.— Յարեւ.— Վերջացող շաբթուան մէջ հասած 40,000 քիլ կոյս կուզ ցորեն Անատոլուի գանագան տեղերէն և 1,500 քիլ Բումիլիէն։ Մախուած են, 40,000 քիլ Անատոլուինէն և 1,500 քիլ Բումիլիինէն. գներն են, լիսարայէն վար, 5½ Սա հատնի, 6- Սինօպի, 4½-4½ Էնկիւրիի և Գոնիայի ճերմակ և 5¼-5½² զրշ. խառն տեսակները։ Կարծր ցորենին հասած 6000 քիլ և ծախուեցաւ օրան 45-46 փարայի։ Հանար — 500 պարկ Սեւ ծովու տեսակէն հասած օրան 32-33 փր էն։ Խնդրանք կայ, վաճառում չի կայ։ Եգիպտացորեն. — Հրապարակը հաստատուն է։ Իզմիրի մէջ 22-42 փր ի, Սէլանիկի մէջ 23½ փր.ի։ Գարի.—10000 քիլ ծախուեցաւ Դանուբի տեսակէն, տեղական ապտուսին համար, քիլին 9-9¾ զրշ ի։ Բումիլիինին քիլն կ'արժէ 9-9½ զրշ։ Վարսակ.—Խնդրանք կայ։ վաճառում չեղաւ։ ապրանքի պակասութենէն։ Թունջակեր.—Վաճառում չի կայ, ապրանքի պակասութենէն։ Սուսամ.— Վաճառում չեղաւ ապրանքի պակասութենէն։ Իզմիրի մէջ գորտերը աւելցան, իրենցմէրուն օրան 72-74 փր.ի իսնուլուն համար, սովորական տեսակինը 77—78½ փարա և ընտիրներունը 80 81 փր.։ Լուբիա. — 500 պարկ ծախուեցաւ, Սեւ Ծովու տեսակէն. հրապարակը հանդարտ է և գիները իսկած. անձրեւները ցնցած են տեսակին։

ԱԼԻՒՐ.—Վերջացող շաբթուն հասած են 4 00 պարկ՝ 2000ը Սամսունէն, պարկը 82-92 զրշ ի և 500ը Վանայէն, պարկը 86 զրշ.ի և 1500 պարկ Օտեսայէն, պարկը 95-120 զրշ.ի։

ԴԱՂԹԱԲԵՐԲ.—Շաբաթ.— Թրիէստէն 4000 պարկ հասաւ և ծախուեցաւ, կենդիները 83-90 զրշ.ի։ Խամուկ.— 250 պարկ հասաւ. 250 պարկ ծախուեցաւ, 100 օրան 4,60 5,60 օսմ. ոսկիէն։ Դիները ինկած են։ Բրինձ.— Հասած են 1300 պարկ Եգիպտական և 10000 պարկ Ռանկունն։ Եգիպտականին պարկը կարժէ 76—80 զուրուշ, Ռանկունինը 110։ Պղպեղ. — Առուծախ չի կայ։ Սիպերիական կարագ.—Թախտրօքի տեսակին վրայ քիչ մը գործ եղաւ օրան 11զր.էն Մոմ.— Օսմանկի տեսակին վրայ ընդհանրական գործեր եղան, անուկը 45 զրշ էն։ Պոսիոր տեսակին քիլօն 3¾ զրշ. կ'արժէ։ Բարիւղ.—Թրանսիթի ընդհանրական գործառնութիւններ, անուկը 17½ զրշ էն։ ուսակտանին անուկը 21½ 22 զրշ.։ ոսկիդրամ կ'արժէ մեր հրապարակին վրայ։

ԱՂԵՊՈՒ.— Կայուն գործեր։

ՀԱՆԵՒԱԾՈՒՄ. — Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Բարտիին թանձն կ'արժէ 25 — 26 ղրուշ, Նիբքանթիլը 22—23 ղրուշ։

ՄԱԿԵՏՈՆԻԱ.— Սովորական գործառնութիւններ։ Գեղմ չի կայ հրապարակին վրայ։

ԱՐՏԱՇՈՒԵԼԻՔ ՆԻԽԹԻՐ. — Թիֆլիք. — Անկարեւոր գործեր եղան, օրան 15 — 18½ զրուշի, տեսակին համեմատ։ Բուրդ.—Գործ չեղաւ, ապրանքի պակասութենէն։ Մանպակ.— Ժամանում չի կայ։ 5000 օրա Ատանայի տեսակէն ծախուեցաւ, օրան 4,18 փր.էն։ Մեհատա.— Գործ չեղաւ, ապրանքի պակասութենէն։ Կապերս.— Նոր կարեւոր գործեր եղան մանաւանդ Տարսոնի ապրանքներուն վրայ։ Աֆիոն.— 13 անուկ Զրլէի տեսակէն ծախուեցաւ, օրան 113 զրշ.ի։ 22 անուկ Գարահիսարի, օրան 122—125 զրշ.ի և 8 անուկ Քոնեայի, օրան 122 զրուշի։ Գեղմի մեղրամոմ.— Վաճառում չի կայ։ Ճեմրի.—Վաճառում չի կայ։ Բաստրմի տեսակէն օրան կարժէ 2¾- 3 լիրայ և էնկիլիրինը 2¼-2½ զր. Դրիսար.— Վաճառում չի կայ։ տրապարակը հաստատուն է. Մուսուլի սեռն օրան 5 զրշ. կարժէ և ՏերմակԿերը 6½ զրշ։ Մարբ —Վաճառում չի կայ. օրան 6-14 զրշ. կարժէ։ Ըլկոյզ.—Վաճառում չի կայ. օրան 45-55 փր. կարժէ։ Կաղիա։— Վաճառում չի կայ. Տրապիզոնի տեսակին կենդիները 65-68 զրշ. կարժէ և Կիրասոնինը 70-72 զրշ.։ Պուտ.—Հրապարակին վրայ գործ չեղաւ։

ՄԱՄԼՈՅ ՏԱԿ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԶԱՅՆԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ
ԵՒԱԶԱՅՆ ԵՐԳԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆ
վաւերացեալ
ԿԵԴՐ. ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԷՆ
Զայնագրեց
ԼԵՒՈՆ ԶԻՒՐԿԻՐԵԱՆ
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ ԵՒԱԶԱՅՆ ԵՐԳԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆՆ Մամլոյ տակ լիսելով՝ ամէն անոնք որ ուզենալ կը փափաքին, կը խնդրուի որ հաճին դիմել ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆՆ յԻզմիր և այժմէն յայտնել թէ քանի օրինակ կ'ուզեն ունենալ սոյն եռաձայն երգեցողութենէն, փոխարէնը կանխիկ ղրկելով, որովհետեւ սակաւաթիւ պիտի լինին տպագրելի օրինակները։
Գինն է 1 մէճիտ արծաթ
Մամուրեան Տպարանի մէջ կը տպուին Հայկական ձայնագրելով թէ եկեղեցական և թէ զանազան երգեր խիստ դիւրամատչելի և գոհացուցիչ պայմաններով տպագրելի գործեր ունեցողք կրնան դիմել հետեւեալ հասցէով։
Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ—Իզմիր
M. MAMOURIAN—Smyrne 2—2

ԱԶԴ ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԷՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Շէրբամբէռ-ծիական հրդոհ

Կայս. Իրատէով հաստատուած շերամ-բուծական մրցումները յառաջիկայ տարեշրջանին համար (1314—1898), տեղի պիտի ունենայ հետեւեալ չորս կէտերուն մէջ, որոնց իւրաքանչիւրը իր յատուկ չրջանակը ունի.

Խչոռովէնդիլերի կոսոլոլոՒՒ (Պրուսա)

Այս չրջանակը կը տարածուի Պրուսայէն Բէսթէկ գիւղ Տէմիրթաշ, Կէչիա, Օռուելը, Զէքիրկէ և այս վերջինէն մինչեւ Պրուսա։ Կը պարունակէ նաեւ Բադաշ, Լոյ քազաքը և Սէլէոդի Թուրք և բրլասանեայ գիւղերը։

Այդընէն կոսոլոլոՒՒ (Իզմիր)

Իզմիր քաղաքը իր չրջականերով. Սէվտիքէոյ, Պէրնապատ, Թուրպալը, Լօտէմիր և Մանիսան մէկտեղ առնելով։

Էսքիշէհիր կոսոլոլոՒՒ

Էսքիշէհիր քաղաքը իր չրջականերով, Քարաղաճ Տէմիրթաշ, Տէմիրթաշա, Սիւֆլի, Օլիթաքէոյ, Մուսթաֆա բաշա և Կիւմիլճինա։

Սէլանիկի կոսոլոլոՒՒ

Սելանիկ քաղաքը իր չրջականերով, Կէվկէլի և Կիւմիւճէ. Սիլ.ջաք և Պոկտանձա գիւղերը։

Մրցումին մասնակցող փոփաքող շերամաբոյծները կը հրաւիրուին, ծրագրին Տրվ յօդուածին համաձայն, իրենց դրոշմաթղթեալ խնդրագիրները իրենց չերջանակին Հանր. Պարքի գործակալութեան ներկայացնել մինչեւ յառաջիկայ Մարտ 31 (Հ. Տ.) առաւաւ ելնն։

Մրցակիցներուն խնդրագիրները պէտք է պարունակեն շատ ընթեռնելի գիրերով իրենց անունը, մականունը, հասցէն, ինչպէս նաեւ ծնելիք հուներուն քանակութիւնը և չերամատան տեղը։

Մրցակիցները Ապրիլ 3/15ին պէտք է իրենց չրջանակի Հանր. Պարքի պաշտօնատունը տանին, իրենց գործածելիք հուներուն քանակութիւնը։ Այս հուները պիտի կշռուին և անոնց չափը պիտի դրուի իւրաքանչիւր մրցակիցին անուանին դէմ. բացի այն պարագէն, որ մինոլորտական փոփոխութիւնները կուչացնեն թթենիներու ծաղումը, հուները պէտք է 1898 10/22 ապրիլին արթնցած ըլլան։

Մրցակիցները մէկ չերամատան մէջ միայն մէկ տեսակէ չերամ պէտք է պահեն. բաց ատի պարտին չերամները մասնաւոր դարանները վրայ պահել, մինչեւ որ ցաներու վրայ հանուին. պէտք է յաճախակի մաքրեն որդերուն տեղերը, անոնց մէջտեղ բաւական միջոցներ թողուն և հոկեն որ մէկ տեղի վրայ գտնուող չերամները միեւնոյն տարիքը ունենան։ Այն մրցակիցները որ չեն յարգեր այս պատուէրները, մրցումին չպիտի ընդունուին։

Զպիտի վարձատրուին այն չերամատուները 1. Ուր որդերը մեծցնելու միջոցը 40 օրը կ'անցնի. 2. Անոնք որ չեն արտադրեր, Պաղատատ տեսակէն, առնուազն 50 քիլօ խոզակ 25 կրամ հուներէն և առնուազն 40 քիլօ, դեղին տեսակէն, որուն 10 քիլոյէ աւելի թարմ խոզակը պէտք է տայ մէկ քիլօ անգուտ մետաքս. վերջապէս այն չերամատուները, ուր որդերը մեծնալու միջոցին ոեւէ հիւանդութիւն ծագած է։

Անհատական չերամատուններէն ան որ օրը փոխելու հաստատուն բարեխառնութեան մը համար մասնաւոր ծակեր ունի, և որ դեղին տեսակ մէկ ունցի հուներէն 60 քիլօ և Պ-ղտատ տեսակէն 80 քիլօ խոզակ կարտադրէ, որոնց 8 քիլոյէ կռամ 750 կրամը պէտք է տայ մէկ քիլօ անգուտ մետաքս մրցանակ պիտի ստանայ։

Մրցակիցներէն իւրաքանչիւրին խոզակները ցաներուն վրայ եղալէ տասն օր ետքը պիտի բրցուին, կշռուին և պիտի խառնուին ու ասոնցմէ 2 քիլոկրամ մանրանին պիտի յանձնուին։

Մրցակիցները երկու կարգի պիտի բաժնուին. առաջին կարգին մէջ գբաղուողները պիտի կրնան 75 կրամէ աւելի հուներ մեծցնել. երկրորդ կարգին մէջ գտնուողները առնուազն 25 կրամ և առ առաւելն 75 կրամ պիտի մեծցնեն։

Մրցանակներու թիւը 9 է իւրաքանչիւր մրցումի համար. կը բաղկանայ 9 մանրագէտներէ և 135 ոսկիի գումարէ մը։ Ամէն գաւ գեղարուեստներու շքաշրամ մը պիտի տրուի այն չերամատուն որ կը գերազանցէ միւսները և կը համապատասխանէ կանոնադրին պահանջմանց։

Այն չերամագործները որ կը փափաքին մասնակցիլ այս մրցումին, պէտք է հպատակին ներկայ ծանուցման տրամադրութիւններուն։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
25/9 Մարտ 98 6—8

ՏՈՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ
L'univers et sa formation
(Տիեզերք և իր կազմութիւնը)
Տոքթ Տաղաւարեան իր այս ֆրանսերէն պատկերազարդ խնամուած երկին մէջ կը խօսի ամիսի կերպով աստեղագիտութեան պատմութեան վրայ և արեգակնային զրութեան և երկինքի մասին արդի դիտութեան ունեցած ծանօթութիւնները հաղորդելով, երկնային մարմիններու, լոյսի, ջերմութեան և անոնց բաղադրութեան վրայ տեսութիւն մը ընելէ ետքը կ'ուսումնասիրէ տիեզերաբանակազմութիւնը։ Վերջին գլուխ մը մէջ կը ճառէ հողագնդին կազմութենէն մինչեւ այսօր ունեցած փոփոխին և անոր ապագային վրայ։
Գինն է 2 ֆրանք։ 48 3—4

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

Հետեւեալ տեղեկութիւնները մեզ հաղորդուած են այս առաւօտ 23 Մարտ։

Կ. ՊՈԼԻՍ.— Մանուսկոյսի 747.— Գերմանկոյսի 18 սատիճան. — Օդը սանդարամած։

— Կես օր, ժամը 5,28։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴԻՒՐԻՍ.—Գերմանկոյսի ցոյց կու տայ։ Օսկաս 5, Սիճոզ 7, Տրապիզոն 9, Սամիսոն 12, Արեւելք 17, Վարսնա 18, Յաստ 36 սատիճան զրոյեն վեր։

Սեւ Ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Քիչ ալեկոծ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քանսոլիտ. Սեռի Դ.	Օ. Ո.	23	13
Ամէնէն բարձր գին	»	23	15
Ամէնէն վար գին	»	23	08
Բումիլիի երկթ. զոց.	Ֆր.	105	25
Ամէնէն բարձր գին	»	106	—
Ամէնէն վար գին	»	105	—

ԲԱՑՈՒՄ 23 Մարտ

Օսմ. Քանսոլիտ. Սեռի Դ.	Ք. Կ.	23	—
Բումիլիի երկաթուղի	Ֆր.	110	—
Օսմանկի		385	—
Ռէնտի		285	-
Օսմ. Պանքա		12	30
Քանտի ժէնէրալ ՕՒՒՒ.		8	17
Երկրագործական Պանքա		7	30
Օսմ. ՕՒ. Շանտ է Վայէօռ	Ռ. Ո.	3	25
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	40
Թրամուէյ բաժնեթղթ		830	—
» ժուռնամնս		265	—
» պարտատոմս.	Ֆր.	505	—
Տէրբոսի ֆուրի բնկ.	»	315	—
Քարտի կ Պոլսոյ	»	472	-

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտ. ուՒ օրուան	Օ. Ո.	3	60
» մէկ ամսուան	»	—	—
Բուս. երկթ. ուՒ օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	02
Անգլիական ոսկի	»	109	24
Ռոլ եմբէրիալ	»	89	20
Քրիմիոյ	»	51	02
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	03

HŒN X FIRE OFF CE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏՈՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՑԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն Ղամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մէ՝ որոյ բարձեռեալք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ գրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի դիպուած ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ղնասներուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակն՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ղնասները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

ՖԻՆԻՔՍ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ո Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանի էֆենտիի վրայ յուրէ, տէր Զաքարեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաստիկ ցաւած ակռաներն դիւ դէմ կը լեցնեն. ցաւ գիտելը և բոլորոշ միջոցներու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դեմի յեռորդիի ըստ փոքրիի, ծամելոնի, և ուրիշ արուեստներու երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին, ինչպէս նաև թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամահանութիւն.

Ց.Գ. Ամերիկ. սով.համաձայն ձեռները կիրակի օրերն ալ, (Գրէք- Լեր օր) ինչպէս նաև ամեն օր, (Գրէք- Լեր գիշեր) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գատրգիւղցիք կրնան դիմել իւրեանց բնակարանն, Ռիւ- 1 Խրէսվիլի էտրաս։

LONDON & LANCASHIRE FIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862Ի Ն

ԴԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՊՈՒՕԼԴԷՐ ՖԻՆՖԻԼԴ

Հէրէքէ Խան, Թիւ 2—3, Վալիտէ էֆէնտի, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։

ՔՆԴԻ, ԹԼՈՏՈՐ ՍԲԼԷՖԱՆՈՒ

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Գ. 24.5 Միտիլի, Իզմիր, Գիրէտն, Աղերսանդրիա, ժամը 3ին յետ միջօրէի։

Գ. 25 6 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Երկ. 26 7 Տարտանէլ, Այնօրոզ, Մէլանի, Իզմիր ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Շբ. 28.9 Իւէպոլու, Սամսոն, Օնտու, Կիրէսուն, Տրապիզոն եւ Պաթում առտուն ժամը 11ին։ 562

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒՐԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսիլիոյ և Պարսկաստանի Քոնդ կանոնաւորապէս Քոնդ

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Ապրիլ 4 Մէնէրէլ Անատոլուի եղերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄ

Ապրիլ 5 Մէնէրէլ Մարսիլիա ուղղակի։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն Նաւուղղէրի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար

ԹԻՈՓԷՄ ԲԸՂՈՒԼ

575 Թափխանէ, քարափին վրայ

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Ուղ. ոփոը Եղլա- ռէրամ կը քաշէ Լիվերբուլ և Աբերիլէյ ֆիկա-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	4581
Եվրուբիա	7718	Սամարիա	3574
Մէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7288	Աղիա	2393
Ասիանիա	5587	Սարակոսա	2166
Դէֆալոնիա	5517	Քարթիֆա	2246
Գալլիա	4809	Բալթիրա	2144
Դիթիա	4557	Թրինիտատ	1892
Կէլբրա	2143	Մորոքգո	1851
Քէլտար	1876	Թամբանիա	12950
Հեքսպուրկ	1614	Լուբանիա	12950
Գալլանիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար

Thomas C. Joly

Ալիքսիատիս խան, Թիւ 401

Ղալաթիա 571

ՖԻԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ և Աբերիլէյ ֆիկա- բանող ղաֆենատեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմենիան	10500	Էմիրշիրն	3500
Քէսարիան	10500	Արքմ.ոն	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալմերիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Թոլմպիան	8000	Ազիա	2500
Ձորմիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գոսդոնիտն	8000	Ալգաշիրն	2500
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեռ	900
Վալենիան	3700	Օրբրդ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆասիան	3560		

Ապրանքի տերերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիայ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար - ս.լ առ

ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ

Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1

Ղալաթիա

ԱՄԲՈՒՍ ՄՈՒՆՏԻ ՈՒՆԻՈՆ

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿ ԵՒ ՄԻՈՒՆԻՒՍ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Իրական գրամագլուխ	14,500,000
Պահեստի դրամ	21,173,000
Քարտէզան հասոյթ	44,820,000

Ընդարձակ ՓՈԽԱՆՑԱԼ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և [illegible] ամէն տեսակ վճառքներ և կարասիներ իբրեւ յանձնարարեալ [illegible]

572 Լոնտոնի [illegible]

ԳԱՒԵՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս Պահչէ-Գապու Ամանաթխան 12 4

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իրօսֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԸԼԸ (արբաց), ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻԼՐՈՒՄԸ, ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ, ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԹՈՒԹԻՒՆԸ, ԹՈՒԹԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱՍԸ, ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, և ՄԱՆԿԱՆՑ ՁԼՐԱՑ ՅԱՐՁԱԿՈՂ ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Ամենածախուքաղոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

ԳԻՆԻՆԻ ՀՆԱՐԻՔ

ԲԵԼԳԻԷԻ ՔԻՆԻՆԻՆ

ԳԱԲՈՒԻԼՆԵՐԸ

QUININE de PELLETIER

Բոլոր բժիշկներուն կողմէ ընդունուած իր ազդեցութեան համար ընդդէմ գլխացաւերու, ջղացաւերու, տենդերու, կաթուածի, յոդացաւի, մաջմայ տարութեան։ Մեծապէս ազդեցիկ են ընդդէմ ինֆլուէնցայի, կոքիի, հաղարտախի, ցրտաւութեան։ Մէկ քաշուն աւելի ազդու քան գաւաթ մը քինքինա։

10 20 և 100նոց սրուակներ։

Իւրաքանչիւր սրուակ կը կրէ ստորագրութիւնը սեւ տպուած . . . . PELLETIER

Կեդրոնատեղի Գարիգ. Վիվիէն փողոց։ 8 և դիմաստոր դեղարաններ։ A.

PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue général illustré, renfermant toutes les modes nouvelles pour la SAISON D'ÉTÉ, sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie

PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant nos immenses assortiments, mais bien spécifier les genres et prix.

Envoi franco de port jusqu'à destination de toute commande de 50 francs payée par avance, pouvant être expédiée en un seul colis-postal.

Les envois qui ne peuvent être faits par colis postaux, sont expédiés franco Marseille ou, sur demande, *franco destination*, à partir de 100 fr. moyennant 5 ٪ d'augmentation sur le montant de la facture. — Ces envois peuvent être expédiés contre remboursement

ԲԱԶԷ

ՄԵՆ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶԱՓՈՒ ՎՐԱՑ ՀԱՆԴԵՐՁԻՑ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ փաշա, Ապուտ էֆէնտի Եէնի Զարշը, Թիւ 5, 6

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել ազնիւ Հասարակութեան թէ՝ ի վիճակի է հայթայթել անմրցելի գներով թէ պատրաստ և թէ չափս վրայ հանդերձեղէնք։ Տնօրէնութիւնն՝ սեպհական բարեբաստութեան մէջ լինելով Ֆրանսայի ամենէն լաւ գործարանաց հետ, կարողացած է իր ձեռին ունենալ ազնիւ չուխաներու ստուար բանակութիւն մը որ հրապարակի վրայ ծախսուած պատրաստ հանդերձեղէններու ցաւալի վիճակն և սղութիւնն խոյսն կը պարդէ լաւ գիտցողին։ Գերմանա-Լեհարտիական կերդ պատրաստութիւններէ խորշած, միայն գուն բուրդ ֆրանսական, Անգլիական և Պէլճիական լաւ ապրանքներ տեղական ընտիր գործաւորութեամբ պատրաստել և անլոր գներով ծախել, այս եղած է վաճառատան նշանաբանն։ Հրապարակէն չուխայ գնելով, պարարտ զգեստ ծախիլու ճգնող վաճառատուններն այցելելէ առաջ, կը խնդրուի անգամ մը դիմել մեր վաճառատուններն ալ։

Վերջին գին. Թիւը 2 դրչ.

20 76—100

ՄԱՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ, Գլասկով, Մէնչիսթրէնք և Սիւ Մովի ֆիկա- բանող գրասենեակ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Բամսէս	3000	Թիպս	2500
Ենպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյսիր	3000	Սալիս	2250
Գեանորուս	3000	Բէրա	2250
Դարոս	3000	Եֆինա	2000
Գամանի	3000	Կասբրեի	1500
Տարեհաթիս	2500	Գիրլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ

Ուիթոլ խան

ՀԷՔՈՒՄ ՄԱՍ և ԸՆԿ.

568 31. Հէքիմ Աղա Խան

Արտօնատէր Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՇԵԱՆ

ԹՐԻԱՆՑԱՖԻԼՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՑ ԸՄՊԵԼԵԱՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Մասնիպա պէզ

Ղալաթիա, ՄՈՄՀԱՆԷ ճաստէսի, թիւ 69

Մայն գործարանը, բացուած 1878ին, կը ծախէ ամեն տեսակ մասնիքա և տիպ, զուտ խաղողէ չինուած։

Թրիանտաֆիլօրուլ եղբարց օղին, օժտուած հաղուագիտ յատկութեամբու ճաշակով, ախորժակը կը բանայ, ջիղերուն ուժ. և մտքին կորով կուտայ. նրբաճաշակ խմողներուն կը յանձնարարուի Թրիանտաֆիլօրուլ եղբարց օղին, որ կը ծախուի գոցուած և կնքուած շիշերով։

Դիմել. Բերա Եանի, Հէլվէցիա, Պիզանտ, Կամպրինօս գարեջրատունները, Բաբատօրուլ, Բաբանանօրուլ, Գրիցալի, Գրիկիգօս, Մարսիլիա և Տիմիթրաքօրուլօս նպարեղէնի վաճառատունները, Թարլա պաշի 65 և 170 թիւ ըմպելեաց մթերանոցները, Սիրքէճի Վասիլիատի և Զէյրէ դարեջրատունները, Պալըք բազար Ֆիլօքսօս և Լէթասի խանութները, Լիմոն խսկէյեսի Գէլիրինի մթերանոցը, Գէչիքթաշ Անէսթի, Պագարի և Բանճօքուլսի խանութները։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ԲԱՑԱՌԻՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Ֆնորհնուրէն յ'Ներոպա

Քարիզ, 16, Պուլվար աէ գ'Իթալիէն. 1, 3, իր կը Բելթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ 1845ի հիմնուած է Քիր

Ապահովագրեալներու վճար. 1 Մէլիոն 123,000000

1895ի դրութիւն

Ապահովագրեալներու վճարուած	87,000000
Հասոյթ	196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք	661,000000

1896 յունուար 1

Աւանդ եւ անշարժ կալ. յ'Ներոպա	40,00000
Ցաւելեալ դրամագլուխ	124,00000
Զրդի ապահովագրութիւնք 1 Մէլիոն	111,00000

Տնօրէնական ապահովագրեր

Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագրեալներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու

Պայմանագրութեան նոր եղանակ

սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։ ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱԳԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխանակութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ, աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնին ի Քարիզ

188 ՀԻ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վայվոտա ի ոգ. Վ. իս խան, Ղալաթիա

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՕ

ԸՆԴԴԷՄ Հէլէ, Կ. Պոլսոյ և Օրթէօյէ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Կոզ	1011	Մալմ	724	Բօգարիս	1862
Ալէքթօ	3607	Գոնկո	2906	Կրոտնս	1695	Մարէնկո	2273	Սարֆօ	1113
Ամնէլ	1541	Գորսս	895	Հրոս	775	Մարգէլլս	3709	Ցիբիս	1735
Արիսոզ	2377	Ցիտս	4811	Հիտալկս	1581	Միքստս	3557	Սիրվիս	1193
Գասնս	18 2	Տօմինս	937	Հինտս	3720	Միլս	1037	Սբէրս	1200
Գորոտինս	1264	Տուրս	2888	Հորտոլս	3600	Մոնդէպելլս	1735	Թասսս	1328
Գրաւս	1076	Տրարս	1713	Հումպէք	596	Մուրիլս	2419	Թ. Ուիլսն	1546
Գրիւնս	841	Տիմամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Փօրիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտանս	5540	Օշիս	4100	Թուլէտս	1470
Դէյրս	1671	Էլսորատս	1520	Ձիլնս	1080	Սնենարիս	4036	Փորրիտս	487
Դայիրսս	1337	Էրպդս	1481	Քէլսս	1053	Օրանտս	1535	Ուրպինս	24 9
Դամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլրինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գաղս	1094	Ֆինլանտ	1828	Ֆօվնս	1700	Բօլս	510	Վլոս	1289
Զիբակս	2729	Ֆլամինիս	849	Լէս	1053	Ռիալթս	2229	Վէլինգրնս	2396
Սիսէլս	1834	Ֆրանչիսրս	4582	Լէբանդս	2272	Ռիսատս	1663	Եէտս	1850
Գլնս	2697	Կալիէս	3060	Լիվօրնս	1643	[illegible]	1613	[illegible]	1200
Գոլորատս	4235	Կիզանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բոմէս	1789		

Իակս շոգենաւը, նաւապետ Ուսքրն, ընդհանուր վաճառքով Հէլէն հոս հասաւ։

Լիզրս շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հէլ և ապրիլ 1ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակատար Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆՏ ՐԻՋՕ

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միսէք խան, Ղալաթիա

ՄԱՍԻՍ-ի ԹԵՐԹՕՆԸ (39)

ԷՄԻԼ ԳԱՊՈՐԻՕ

ԴԺՈԽԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔ

ԲԱՍՔԱԼ ԵՒ ՄԱՐԳԸՐԻՏ

—կարող չեմ իմ բոլոր շնորհակալութիւնս յայտնել ձեզ, պարոն, ըսաւ Բասքալ, բայց որովհետեւ ինձի ճըշմարտապէս բարիք մ'ընել կ'ուզէք, կ'ազաչեմ որ այդ ծանօթութիւնը չըլլի կեր...։ Կրնայ թերեւս գլխու ցաւ բերել ձեզ, ես ալ դարձեալ պիտի հարկադրիմ հրաժարիլ փաստաբանական արհեստս գործածելէ... և կ'ուզեմ մանաւանդ մոռցուիլ...։

—Լաւ... կը հասկընամ ձեր փաքը... կը յուսաք գտնել դաւաճանն և կը վախնաք որ կ'արթնցընէք զայն... կը հաւնիմ ձեր խոհեմութեան, բայց պահեցէք միշտ իմ այս յայտարարութիւնս, եւ եթէ երբէք պէտք ունենաք օգնութեան, եկէք զարկէք դուռս։ Եւ յիշեցէք թէ երբ բաւական ապացոյցներ ունենաք, ես ձեզ ամէն օգնութիւն կ'ընեմ, որպէս զի արդարացուցմամ աւելի վայելն ըլլայ քան կրած նախատինքդ...։

Կը պատրաստուէր մեկնելու, դրանը մէջ կանգ առաւ։

—Այսուհետեւ, ըսաւ, պիտի հրակեմ թղթախաղի մէջ ձախ կողմս նըստողին մատները դիտեյու...։ Եթէ ես ըլլայի ձեր տեղ, կը չանայի լրագրին յոգնուածին նիւթ տուող ծանօթութիւնը ձեռք անցունել...։ Շատ անգամ երես մը գիրք մեծ օգուտ կընայ քաղուիլ չյուսացուած պարագաներու մէջ...։

Երբ Պառոնը մեկնեցաւ, տիկին Ֆէրայեէօր ոտքի ելաւ։

—Բասքա՛լ, գոչեց, այս մարդը բան մը գիտէ անշուշտ, և քու թշնամիներդ լրենն ալ են, ես աչքերուն մէջ կարդացի... զարդապէս ամբաստանեց Գ. Տը Քորալթը...։

—Լսեցի, մայրիկ, և ընելիքս որոշեցի։ Պէտք է որ աներեւոյթ ըլլամ ես...։ Այս վայրկենէն Բասքալ Ֆէրայեէօր չկայ այլ եւս...։

. . . . . .

Նոյն իրիկունը, երկու կահաբարձ մեծ սայլեր կ'օսասէին տիկին Ֆէրայեէօրի բնակած տան առջեւ։

Իւր կարասիներն ամբողջովին ծախած էր կահավաճառի մը, որպէս զի երթար որդւոյն քով, որ Ամերիկա գնաց, կ'ըսէր։

Զ.

—Կ'սպասեն զիս...։ Կէս գիշերին միջոցները նորէն կը հանդիպիմ...։ Կարեւոր այցելութիւններ ունիմ ընելիք...։

—Այսպէս ըսեր էր Տոքթոր Ֆոստոն Օ. Մարգրիտին։

Իրողութիւնն այս էր թէ Շարլիսի ապարանքէն դուրս ելնելէն ետեւ նայեր էր որ Գ. Բազիմիր յարդ ցանել կուտար փողոցին մէջ, և ուղղակի իւր բնակարանին ճանբան բռներ էր։

Արդարեւ իւր բուն դերին մէջն էր։ հաւատացուցեալ չանալ թէ այնչափ այցելութիւններ ունէր ընելիք, որ գլուխը քերելու ժամանակ չէր գտներ, բայց այդ գեր սնռչակ այցելութիւնները մի միայն իւր հեռաւոր յոյսերուն մէջ գոյութիւն ունէին։

Իւր միակ յանախորդն էր Բէրիրիէռ փողոցին մէջ ծերուկ դռնապան մը, որուն օրն երկու անգամ այցելութեան կ'երթար։

Մնացեալ ժամանակը կ'անցունէր սպասելով յանախորդներու որ չեին գար, և անիծելով բժշկութիւնը՝ որ մրցումով կորսուած արհեստ մ'է, կ'ըսեր, և կեղծաչուք երեւոյթ մ'առնելով՝ իւր անհատական նախաձեռնութիւնը կը դժուարացուներ։

Եթէ պնեծքով և ամուլ հնարիմացութիւններով վատնած ժամերուն կէսն ուսման նուիրեր, Տոքթոր Ֆոստոն կընար բարձրացընել իւր արժանիքը, որ շատ միջակ էր, հաւասար իւր անսահման փառասիրութեան։

Բայց ոչ աշխատութիւն, ոչ ալ համբերութիւն չեին մտներ իւր գլուխեան մէջ։

Իւր ժամանակին մարդն էր՝ կ'ուզէր շատ շուտով շատ բարձրերն հասնիլ. առանց աշխատութեան։ Արտաքին ձեւեր, համարձակութիւն, քանի մը պատահական յաջողութիւն և բաղում հռչակ բաւական կը համարէր։

Այս համոզմամբ եկած բնակութիւն հաստատած էր Քուրսել փողոցին մէջ, մեծահարուստ թաղի մը կեդրոնն, որուն ապրատ հիւանդները Ֆոմոնի հիւանդանոցն կը դարմանուին ձրիաբար։

Բայց խաբուած էր իւր ակնկալութեանց մէջ։

Իւր դժնդակ խնայողութեան հակառակ, զոր դիւցազնաբար կը ծածկէր, քիչ քիչ կը սպառէր այն փոքրիկ դրամագլուխն որ իւր բովանդակ հարստութիւնը կը կազմէր, քան հազար ֆրանքի չափ, որ շատ աննշան գումար մ'էր իւր բարձր յաւակնութեանց համար։

Իւր բնակարանին վարձը նոյն առաւօտուն վճարեր էր, բայց կրնար արդէն հաշուել յաջորդ պայմանաժամին, ուր ստակ չպիտի ունենար վճարելու...։

Ինչ պիտի ընէր այն ժամանակ։

Երբ կը մտածէր զայս, և գրեթէ այս էր իւր միակ մտածութիւնը, ասատիկ զայրոյթ և տանջութիւն կ'ըզդար...։ Իւր յուսախաբութեան պատասխանատուն ինքզինքը չեր համարեր, այլ մարդիկը, իրերն ու դէպքերը, նախանձողներ և թշնամիներ, որք գոյութիւն չունէին։ Ամէն յուսավէպ փառամոլներուն վիճակն է այս։

Օրեր ունէր, ուր իւր փառասիրութիւններն յաղթելու համար ամէն բան ոչքը կ'առնուր։ Վասն զի ամէն բանի փափաքեր, ամէն իրի, ամէն յոյս ունեցեր էր, և իւր երկար զբրկումներն՝ իւր ուղղղն հրդեհող տենչերու բոցին վրայ թափուած իւղ մ'էին։

Երբեմն ալ, աւելի հանդարտ վիճակի մէջ, կը մտածէր թէ բաղդին ո՛ր դուռը պէտք էր զարնէր, որպէս զի շուտով բացուէր իւր տենդոտ անհամբերութեան առջեւ։

Պահ մը մտածեր էր ատամնարոյժ ըլլալ կամ մեծ դեղարան մը բանալ և կամ յատկաղեղ մը հնարել, որուն արտօնագիրը կրնայ մինչեւ հարիւր հազար ոսկի հասոյթ բերել։ Բայց ասոնց ամէնուն համար ալ ստակ, շատ ստակ պէտք էր, և ինքը չունէր։ Ժամ մեր որոշում մը ընելու, վասն զի դիմանալու կարողութիւն չեր մնացած...։

Քուրսէլ փողոցին մէջ երեք տարի բնակելով, հազիւ իւր սպասաւորին վարձը վճարելու չափ ստակ չահեր էր, վասն զի սպասաւորը մ'ունենալ հարկ եր իւր պատուոյն համար։

Նոյն պատճառով սենեկապան մ'ալ ուներ, որովհետեւ բաւական պերճ երեւոյթով ընկարան մ'ուներ։

Թարգմ. Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՇԵԱՆ

(Շարունակելի)